

"ВИПОМ" АД

**ИНДИВИДУАЛЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА ГОДИНАТА,
ЗАВЪРШВАЩА НА 31.12.2017г.**

Индивидуалният финансов отчет за годината завършваща на 31.12.2017г. от страница 1 до страница 48 е одобрен и подписан от името на "ВИПОМ" АД от:

Изпълнителен директор:

Гошо Георгиев

Съставител:

Теодора Трифонова

**ДОКЛАД НА РЪКОВОДСТВОТО ЗА ДЕЙНОСТТА ЗА ГОДИНАТА ЗАВЪРШВАЩА
НА 31.12.2017г.**

Докладът на ръководството за дейността за годината завършваща на 31.12.2017г. е одобрен и подписан от името на "ВИПОМ" АД от:

Изпълнителен директор:

Гошо Георгиев

ИНДИВИДУАЛЕН ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ
към 31.12.2017 година

АКТИВ	Приложение	31.12.2017 г. BGN'000	31.12.2016 г. BGN'000
Нетекущи активи			
Имоти, машини и съоръжения	1.1.	3,677	3,686
Дълготрайни нематериални активи	1.2.	4	7
Нетекущи финансови активи	1.3.	1	3
Активи по отсрочени данъци	1.4.	27	14
Общо нетекущи активи		3,709	3,710
Текущи активи			
Материални запаси	1.5.	3,077	3,315
Текущи търговски и други вземания	1.6.	1,703	1,941
Данъци за възстановяване	1.7.	-	5
Пари и парични еквиваленти	1.8.	989	547
Общо текущи активи		5,769	5,808
Сума на актива		9,478	9,518

ИНДИВИДУАЛЕН ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ
към 31.12.2017 година - продължение

	Приложение	31.12.2017 г. BGN'000	31.12.2016 г. BGN'000
СОБСТВЕН КАПИТАЛ И ПАСИВ			
Собствен капитал			
Основен капитал	1.9.1.	299	299
Регистриран капитал		299	299
Резерв от преценка на планове с дефинирани доходи	1.9.2.	(48)	(44)
Резерви	1.9.2.	7,796	7,796
Финансов резултат	1.9.3.	518	495
Натрупани печалби/загуби		498	474
Печалба/загуба за годината		20	21
Общо собствен капитал		8,565	8,546
Нетекущи пасиви			
Нетекущи провизии	1.10.	148	133
Общо нетекущи пасиви		148	133
Текущи пасиви			
Текущи търговски и други задължения	1.11.	198	444
Данъчни задължения	1.12.	34	18
Задължения към персонала	1.13.	114	68
Безвъзмездни средства предоставени от държавата	1.14.	419	309
Общо текущи пасиви		765	839
Сума на собствен капитал и пасива		9,478	9,518

Приложенията от страница 7 до страница 48 са неразделна част от финансовия отчет.

Представяващ:
Гошо Георгиев

Съставител:
Теодора Трифонова

Одиторско дружество:
„Ейч Ел Би България“ ООД

ИНДИВИДУАЛЕН ОТЧЕТ ЗА ДОХОДИТЕ
за 2017 година

	Приложение	2017 г. BGN'000	2016 г. BGN'000
Приходи			
Нетни приходи от продажби	2.1.1.	3,354	3,004
Продукция		3,280	2,977
Услуги		1	2
Други		73	25
Приходи от безвъзмездни средства предоставени от държавата	2.1.2.	22	-
Финансови приходи	2.1.3.	-	1
Общо приходи		3,376	3,005
Разходи			
Разходи по икономически елементи		(3,141)	(3,002)
Използвани суровини, материали и консумативи	2.2.1.	(1,219)	(1,271)
Разходи за външни услуги	2.2.2.	(233)	(232)
Разходи за амортизации	2.2.3.	(235)	(203)
Разходи за заплати и осигуровки на персонала	2.2.4.	(1,355)	(1,228)
Обезценка на активи	2.2.5.	(50)	-
Други разходи	2.2.6.	(49)	(68)
Суми с корективен характер	2.2.7.	(195)	50
Балансова стойност на продадени активи (без продукция)		(3)	(2)
Промени в наличностите на готовата продукция и незавършено производство		(192)	52
Финансови разходи	2.2.8.	(19)	(28)
Общо разходи без разходи за данъци		(2,355)	(2,980)
Печалба/загуба преди разходи за данъци		21	25
Разход за данъци	2.2.9.	(1)	(4)
Текущ данък		(14)	(9)
Изменение за сметка на отсрочени данъци		13	5
Печалба/загуба от продължаващи дейности		20	21
Печалба/загуба		20	21
Основна нетна печалба на акция		0.07	0.07
от продължаващи дейности		0.07	0.07

Приложенията от страница 7 до страница 48 са неразделна част от финансовия отчет.

Представяващ:
Гошо Георгиев

Съставител:
Теодора Трифонова

Одиторско дружество:
„Ейч Ел Би България“ ООД

ИНДИВИДУАЛЕН ОТЧЕТ ЗА ВСЕОБХВАТНИЯ ДОХОД
за 2017 година

	Приложение	2017 г. BGN'000	2016 г. BGN'000
<u>Печалба/загуба</u>		20	21
<u>Друг всеобхватен доход</u>	2.3.1.	(4)	(21)
Компоненти, които не се рекласифицират в печалбата или загубата:			
Преценка на задължения по планове с дефинирани доходи		(4)	(21)
<u>Общ всеобхватен доход</u>		16	-

Приложенията от страница 7 до страница 48 са неразделна част от финансовия отчет.

Представяващ:

Гошо Георгиев

Съставител:

Теодора Трифонова

Одиторско дружество:

„Ейч Ел Би България“ ООД

ИНДИВИДУАЛЕН ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ
за 2017 година

	2017 г. BGN'000	2016 г. BGN'000
Парични потоци от оперативна дейност		
Постъпления от контрагенти	3,527	3,476
Плащания на контрагенти	(1,906)	(2,344)
Потоци за персонал и социално осигуряване, нето	(1,317)	(1,197)
Платени данъци (без корпоративни данъци)	(72)	(158)
Възстановени данъци (без корпоративни данъци)	108	167
Платени корпоративни данъци	(6)	(4)
Курсови разлики, нето	(5)	(5)
Други парични потоци от оперативна дейност	(4)	(7)
Нетни парични потоци от оперативна дейност	325	(72)
Парични потоци от инвестиционна дейност		
Покупки на дълготрайни активи	(2)	(19)
Покупки на финансови активи	-	(3)
Постъпления по безвъзмездни финансови средства предоставени от държавата	132	309
Нетни парични потоци от инвестиционна дейност	130	287
Парични потоци от финансова дейност		
Постъпления по получени заеми	-	400
Плащания по получени заеми	-	(400)
Платени лихви и такси по получени заеми	(13)	(19)
Нетни парични потоци от финансовата дейност	(13)	(19)
Нетно изменение на паричните средства и паричните еквиваленти	442	196
Парични средства и парични еквиваленти на 1 януари	547	351
Парични средства и парични еквиваленти на 31 декември	989	547

Приложенията от страница 7 до страница 48 са неразделна част от финансовия отчет.

Представяващ:
Гошо Георгиев

Съставител:
Теодора Трифонова

Одиторско дружество:
„Ейч Ел Би България“ ООД

ИНДИВИДУАЛЕН ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕНИТЕ В СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ
към 31.12.2017 година

	Основен капитал	Резерв от планове с дефинирани доходи	Общи и други резерви	Нагрупани печалби/загуби	Общо собствения капитал
	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
Салдо на 1 януари 2016 г.	299	(23)	7,796	474	8,546
Промени в собствения капитал за 2016 г.	-	(21)	-	21	-
Друг всеобхватен доход	-	(21)	-	-	(21)
Акционерски печалби и загуби		(21)			(21)
Печалба /загуба за периода				21	21
Общ всеобхватен доход за 2016 г.	-	(21)	-	21	-
Остатък към 31.12.2016 г.	299	(44)	7,796	495	8,546
Промени в собствения капитал за 2017 г.	-	(4)	-	23	19
Друг всеобхватен доход	-	(4)	-	-	(4)
Акционерски печалби и загуби		(4)			(4)
Печалба /загуба за периода				20	20
Общ всеобхватен доход за 2017 г.	-	(4)	-	20	16
Други изменения в собствения капитал				3	3
Остатък към 31.12.2017 г.	299	(48)	7,796	518	8,565

Приложенията от страница 7 до страница 48 са неразделна част от финансовия отчет.

Представяващ:

Гошо Георгиев

Съставител:

Теодора Трифонова

Одиторско дружество:

„Ейч Ел Би България“ ООД

ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ

Наименование на предприятието
ВИПОМ АД

Съвет на директорите

Председател

Гошо Цанков Георгиев

Членове

Иван Петров Ревалски

Красимир Андреев Кръстев

Изпълнителен директор

Гошо Цанков Георгиев

Съставител

Теодора Трифонова

Юристи

Рени Христова Длъгнекова

Държава на регистрация на предприятието

Република България

Седалище и адрес на регистрация

гр. Видин ул. Цар Иван Асен II №9

Обслужващи банки

Интернешънъл Асет Банк – гр. Видин

Финансовият отчет е индивидуален отчет на предприятието

Съгласно законовите изисквания, индивидуалния финансов отчет ще се публикува в Комисия за финансов надзор, Българска фондова Борса–София АД и Търговския регистър.

Дата на финансовия отчет

31.12.2017 г.

Дата на съставяне

19.03.2018 г.

Период на финансовия отчет – текущ период

Годината, започваща на 01.01.2017 г. и завършваща на 31.12.2017 г.

Период на сравнителната информация – предходен период

Годината, започваща на 01.01.2016 г. и завършваща на 31.12.2016 г.

Дата на одобрение за публикуване

21.03.2018г.

Орган, одобрил отчета за публикуване

Съвет на директорите, чрез вписано в протокол решение от дата 21.03.2018 г.

Учредяван и регистрация

„Випом“ АД е акционерно дружество съгласно Търговския закон със седалище и адрес на управление гр. Видин 3700, ул. „Цар Иван Асен“ II № 9; тел./094/609025; факс /094/609021.

Дружеството е вписано по фирменно дело 228 от 1997г., том IV, партида №127, страница 74, рег. 1 по описа на Видинския окръжен съд.

С решение № 405/13.11.2002 г на Видинския окръжен съд „Випом“ АД е вписано като публично дружество в регистъра на публичните дружества и други емитенти на ценни книжа, воден от АКЦК на основание чл.18, ал.1 от ЗППЦК.

Предмет на дейност и основна дейност на предприятието

Производство на помпи, помпени агрегати и резервни части за тях

Брой служители

Общо средно за периода – 130 души.

ИЗЯВЛЕНИЕ ЗА СЪОТВЕТСТВИЕ

Дружеството води своето текущо счетоводство и изготвя финансовите си отчети в съответствие с всички Международни стандарти за финансово отчитане (МСФО), които се състоят от: Стандарти за финансови отчети и от тълкувания на Комитета за разяснения на МСФО (КРМСФО), одобрени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС), и Международните счетоводни стандарти и тълкуванията на Постоянния комитет за разясняване (ПКР), одобрени от Комитета по Международни счетоводни стандарти (КМСС), които ефективно са в сила на 01.01.2017 г. и които са приети от Комисията на Европейския съюз.

БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА ФИНАНСОВИТЕ ОТЧЕТИ И ПРИЛАГАНИ СЪЩЕСТВЕНИ СЧЕТОВОДНИ ПОЛИКИ

База за изготвяне на индивидуалния финансов отчет

Дружеството е приело всички нови и/или ревизирани стандарти и разяснения, издадени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС) и приети от Комисията на Европейския съюз, които са уместни за неговата дейност. На дружеството не се е наложило да прави промени в счетоводната си политика за адаптиране приложението на всички нови и/или ревизирани МСФО, които са ефективни за текущата отчетна година, започваща на 01.01.2017 г., тъй като те или не се отнасят за неговата дейност и обичайния състав и характеристики на активите и пасивите му или през период не е имало обекти или операции, които са засегнати от промените в изменените МСФО. Ефектът от промените в МСФО за дружеството е единствено във въвеждане на нови и разширяване на вече съществуващи оповестявания и промяна в представянето на финансовите отчети, без това да се е отразило върху сумите, отчетени в тях. Към датата на одобрение за издаване на настоящия финансов отчет са направени изменения и подобрения в действащи стандарти, както следва:

Стандарти и разяснения, влезли в сила през текущия отчетен период

Дружеството прилага следните нови стандарти, изменения и разяснения към МСФО, разработени и публикувани от Съвета по международни счетоводни стандарти и приети за прилагане от Европейската комисия, които са задължителни за прилагане за годишни периоди, започващи на 1 януари 2017г.:

Изменение на МСС 12 „Данъци върху дохода“ – Признаване на отсрочени данъчни активи за нереализирани загуби – приет от ЕС на 6 ноември 2017 г. (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2017 г.);

Изменение на МСС 7 „Отчет за паричните потоци“ - Инициатива за оповестявания – приет от ЕС на 6 ноември 2017 г. (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2017 г.).

От приемането на тези стандарти и/или тълкувания, в сила за годишни периоди, започващи на 1 януари 2017 г., не са настъпили промени в счетоводната политика, освен някои нови и разширяването на вече установени оповестявания, без това да доведе до промени в класификацията или оценката на активите, пасивите и собствения капитал.

Ръководството не очаква новите стандарти и разяснения да имат съществен ефект върху финансовия отчет на Дружеството.

Нови стандарти, изменения на стандарти и разяснения, издадени от СМСС и приети от ЕС, които все още не са влезли в сила

Следните нови стандарти, изменения на стандарти и разяснения към съществуващи стандарти, са издадени от СМСС и са приети за прилагане от Европейската комисия, но все още не са влезли в сила или Дружеството не е приело по-ранно прилагане.

МСФО 9 „Финансови инструменти“ – приет от ЕС на 22 ноември 2016 г. (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2018 г.);

МСФО 15 „Приходи от договори с клиенти“ – приет от ЕС на 22 септември 2016 г. (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2018 г.);

Промени в МСФО 4: Прилагане на МСФО 9 „Финансови инструменти“ с МСФО 4 „Застрахователни договори“ – приет от ЕС на 3 ноември 2017 г. (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2018 г.);

Разяснение на МСФО 15 „Приходи от договори с клиенти“ - приет от ЕС на 31 октомври 2017 г. (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2018 г.);

МСФО 16 „Лизинг“ – приет от ЕС на 31 октомври 2017 г. (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019 г.);

Нови стандарти, изменения на стандарти и разяснения, издадени от СМСС, които все още не са приети от ЕС

МСФО 17 „Застрахователни договори“ - (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2021 г.);

КРМСФО Разяснение 22 „Сделки с чуждестранна валута и авансови възнаграждения“ - (в сила за годишни периоди от 1 януари 2018 г.);

КРМСФО 23 „Несигурност, свързана с данъчни третириания на данъци върху дохода“ - (в сила за годишни периоди от 1 януари 2019 г.);

Промени в МСФО 2 „Плащане на базата на акции“ - (в сила за годишни периоди от 1 януари 2018 г.);

Изменения на различни стандарти „Подобрения в МСФО (цикъл 2014-2016)“ - подобрения в МСФО 12 (в сила за годишни периоди от 1 януари 2017 г.), МСФО 1 и МСС 28 (в сила за годишни периоди от 1 януари 2018 г.);

Промени в МСС 40 „Инвестиционни имоти“ - Трансфери на инвестиционни имоти - (в сила за годишни периоди от 1 януари 2018 г.);

Изменение в МСФО 9 „Финансови инструменти“ - Предплащания с негативна компенсация - (в сила за годишни периоди от 1 януари 2019 г.);

Изменение в МСС 28 „Инвестиции в асоциирани предприятия и в съвместно контролирани предприятия“ - Дългосрочни инвестиции в асоциирани предприятия или в съвместно контролирани предприятия - (в сила за годишни периоди от 1 януари 2019 г.);

Изменения на различни стандарти „Подобрения в МСФО (цикъл 2015-2017)“ - (в сила за годишни периоди от 1 януари 2019 г.);

Индивидуалният финансов отчет на дружеството за 2017 г. е изготвен при спазване на принципа на историческата цена, модифициран в определени случаи с преоценката на някои активи и / или пасиви по тяхната справедлива стойност към края на отчетния период, доколкото това се изисква от съответните счетоводни стандарти и тази стойност може да бъде достоверно установена, както това е посочено на съответните места.

Всички данни за 2017 и 2016 година са представени в настоящия финансов отчет в хиляди лева, освен ако на съответното място не е записано друго. Доходите на една акция се изчислява и оповестяват в лева.

Дружеството води своите счетоводни регистри в български лев (BGN), който приема като негова отчетна валута за представяне. Данните в индивидуалния финансов отчет и приложенията към него са представени в хиляди лева, освен ако нещо друго изрично не е указано.

Сравнителни данни

Дружеството представя сравнителна информация в този финансов отчет за една предходна година. Когато е необходимо, сравнителните данни се рекласифицират (и преизчисляват), за да се постигне съпоставимост спрямо промени в представянето в текущата година.

Консолидиран финансов отчет на дружеството

Дружеството е започнало процеса на изготвяне на своя консолидиран годишен финансов отчет за 2017 г. в съответствие с МСФО в сила за 2017 г., в който отчет ще е включен и настоящият индивидуален годишен финансов отчет. Съгласно планираните дати, ръководството очаква консолидираният финансов отчет за периода, приключващ на 31.12.2017г., да бъде одобрен за издаване не по-късно 24.04.2018г. от Съветата на директорите на дружеството, след която дата отчетът ще бъде на разположение на трети лица.

Текущи и нетекущи активи

Актив се класифицира като текущ когато отговаря на някой от следните критерии:

- очаква да реализира актива или възнамерява да го продаде или употреби в своя нормален оперативен цикъл;
  - държи актива предимно с цел търгуване;
  - очаква да реализира актива в рамките на дванадесет месеца след края на отчетния период;
- или
- активът е пари или парични еквиваленти (съгласно дефиницията на МСФО 7), освен ако за актива няма ограничение да бъде разменен или използван за уреждане на пасив в продължение най-малко на дванадесет месеца след края на отчетния период

Актив се класифицира като нетекущ, ако не отговаря на критериите за класифициране като текущ.

Имоти, машини и съоръжения

Имотите, машините и съоръженията са представени по цена на придобиване, намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка.

Класификация

Активи се отчитат като Имоти, машини и съоръжения когато отговарят на критериите на МСС 16 за признаване и имат цена на придобиване равна или по-висока от 500 лв. Активите, които имат цена на придобиване по-ниска от посочената се отчитат като текущи разходи за периода на придобиване в съответствие с одобрената счетоводна политика.

Първоначална оценка

При първоначално придобиване имотите, машините и съоръженията се оценяват по цена на придобиване (себестойност), която включва покупната цена, митническите такси и всички други

преки разходи, необходими за привеждане на актива в работно състояние. Преките разходи основно са: разходи за подготовка на обекта, разходи за първоначална доставка и обработка, разходите за монтаж, разходи за хонорари на лица, свързани с проекта, невъзстановяеми данъци, разходи за капитализирани лихви за отговарящи на условията активи.

При придобиване на имоти, машини и съоръжения при условията на разсрочено плащане, покупната цена е еквивалентна на сегашната стойност на задължението, дисконтирано на база на лихвеното равнище по привлечените от дружеството кредитни ресурси с аналогичен матуритет и предназначение.

Последващо оценяване

След първоначално признаване имотите, машините и съоръженията се оценяват по цена на придобиване, намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка.

Последващи разходи

Извършени последващи разходи, свързани с имоти, машини и съоръжения, които имат характер на подмяна на определени възлови части и агрегати, или на преустройство и реконструкция, се капитализират към балансовата стойност на съответния актив и се преразглежда остатъчният му полезен живот към датата на капитализация. Същевременно, неамортизираната част на заменените компоненти се изписва от балансовата стойност на активите и се признава в текущите разходи за периода на преустройството.

Разходите за текущото обслужване на имоти, машини и съоръжения, за ремонти и поддръжка се признават за текущи в периода, през който са направени. се отчитат в печалба или загуба в момента на извършването им.

Методи на амортизация

Дружеството използва линеен метод на амортизация на имотите, машините и оборудването. Амортизирането на активите започва от момента в който имотите, машините и съоръженията са налични в предприятието, на мястото и в състоянието, необходими за експлоатацията им по начина предвиден от ръководството. Земята не се амортизира. Полезният живот по групи активи е съобразен с физическото износване, спецификата на оборудването, бъдещите намерения за употреба и с предполагаемото морално остаряване.

Срокът на годност по групи активи е както следва:

Група	Години
Сгради	25
Машини и съоръжения	3.3
Транспортни средства	6.7
Стопански инвентар	6.7

Определените срокове на полезен живот на активите се преглеждат в края на всеки отчетен период и при установяване на значителни отклонения спрямо бъдещите очаквания за срока на използването на активите, същият се коригира перспективно.

Амортизацията на активите се преустановява на по-ранната от двете дати: датата, на която са класифицирани като държани за продажба съгласно МСФО 5 или датата на отписване на активите. Амортизацията не се преустановява в периоди на престои или изваждане от активна употреба.

Остатъчната стойност и полезният живот на актив се преразглеждат при приключването на всяка финансова година и ако очакванията се различават от предишните приблизителни оценки, промените се отчитат като промяна в счетоводните приблизителни оценки в съответствие с МСС 8 Счетоводна политика, промени в счетоводните приблизителни оценки и грешки.

Печалби и загуби от продажба

Балансовата стойност на имоти, машини и съоръжения се отписва от отчета за финансовото състояние, когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди или се продават

Печалбите или загубите, възникващи при отписване на имот, машина или съоръжение се определят като разлика между нетните постъпления от продажбата, ако има такива и балансовата стойност на актива. Те не се класифицират като приход/разход. Те се посочват нетно в позицията резултат от продажба на нетекущи активи” в отчета за всеобхватния доход.

Обезценка на имоти, машини и съоръжения

Балансовата стойност на имоти, машини и съоръжения подлежи на преглед за обезценка, когато са налице събития, или промени в обстоятелствата, които посочват, че балансовата стойност би могла да надвишава възстановимата им стойност. Съгласно изискванията на МСС36, към края на отчетния период Дружеството прави преценка дали съществуват индикации, че стойността на даден актив от имотите, машините и съоръженията е обезценена. В случай че такива индикации съществуват се изчислява възстановимата стойност на актива и се определя загубата от обезценка. Тогава обезценката се включва като разход в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Инвестиционни имоти

Класификация и признаване

Предприятието класифицира като инвестиционни имоти, съгласно МСС 40, земи и /или сгради, и/или части от сгради, които се държат по-скоро с цел получаване на приходи от наем или за увеличаване стойността на капитала или за двете. Имот, който се изгражда или разработва за бъдещо използване като инвестиционен имот също се отчита като инвестиционен имот.

Инвестиционен имот се признава като актив само когато е вероятно бъдещите икономически изгоди, приписвани му да се получат в предприятието и цената му на придобиване може да се оцени достоверно.

Прехвърляния

Прехвърляния от или към инвестиционен имот се правят, само когато има промяна в използването, доказана чрез:

- започване на ползване от страна на собственика - за прехвърляне от инвестиционен имот в ползван от собственика имот;
- започване на разработване с цел продажба - за прехвърляне от инвестиционен имот в материални запаси;
- край на ползването от собственика - за прехвърляне от ползван от собственика имот в инвестиционен имот; или
- започване на оперативен лизинг към друга страна - за прехвърляне от материален запас в инвестиционен имот;

Оценяване

Инвестиционните имоти се оценяват първоначално по цена на придобиване, която включва и разходите по сделката за придобиване съгласно МСС 40.

След първоначалното признаване инвестиционните имоти се отчитат по модела на цената на придобиване. Оценяват се по цена на придобиване, намалена с всички натрупани амортизации и загуби от обезценка.

Освобождаване

Инвестиционните имоти се отписват, при освобождаване /продажба или при встъпване във финансов лизинг/ или когато трайно се извадят от употреба и от тяхното освобождаване не се очаква никаква бъдеща икономическа изгода. При определяне на датата на освобождаване за инвестиционен имот се прилагат критериите във МСС 18 за признаване на приход от продажба на стоки или се взема под внимание съответното указание в допълнението към МСС 18. МСС 17 се прилага при освобождаване чрез встъпване във финансов лизинг или при продажба с обратен лизинг.

Представяне на резултат от отписване

Печалбите и загубите от изваждане от употреба или освобождаване от инвестиционен имот, се определят като разлика между нетните постъпления от освобождаването и балансовата сума на актива и се признават в печалбата или загубата за периода на изваждане от употреба или освобождаване, освен ако МСС 17 не изисква друго при продажба с обратен лизинг.

Обезценка на инвестиционни имоти

Съгласно изискванията на МСС 36 към края на отчетния период се прави пресценка дали съществуват индикации, че стойността на инвестиционните имоти е обезценена. В случай на такива индикации се изчислява възстановимата стойност на инвестиционните имоти и се определя загубата от обезценка.

Нематериални активи

Нематериалните активи са представени във финансовия отчет по себестойност, намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка. В техния състав са включени лицензи за програмни продукти, използвани в дружеството и права върху интелектуална собственост.

Признаване

Предприятието отчита разграничимите непарични активи без физическа субстанция като нематериални активи, когато отговарят определението на нематериален актив и критериите за признаване формулирани в МСС 38.

Нематериален актив се признава, ако е вероятно, че предприятието ще получи очакваните бъдещи икономически ползи, които са свързани с актива и стойността на актива може да бъде определена надеждно.

Разходите за научноизследователска дейност, направени с цел достигане до нови технически знания и познания, се признават в Отчета за всеобхватния доход в момента на тяхното възникване. Разходите за дейности по развитие, резултатите от която се използват в план или схема за производство на нови или съществено подобрени продукти или процеси, се капитализират, ако продуктът или процесът е технически или икономически реализируем за целите на производството и Дружеството разполага с достатъчно ресурси за да финализира развитието.

Първоначално оценяване

Първоначално нематериалните активи се отчитат по цена на придобиване.

Цената на придобиване представлява справедливата стойност на съответния актив към датата на придобиване и тя включва покупната стойност и всички други преки разходи по сделката. В техния състав са включени софтуер, лицензи за ползване на програмни продукти.

Последващо оценяване

Нематериалните активи се отчитат след придобиването по цена на придобиване намалена с натрупаната амортизация и натрупани загуби от обезценка.

Предприятието оценява дали полезният живот на нематериален актив е ограничен или неограничен и ако е ограничен, продължителността на, или броя на производствените или сходни единици, съставляващи този полезен живот.

Нематериален актив се разглежда, като имащ неограничен полезен живот когато, на базата на анализ на съответните фактори, не съществува предвидимо ограничение за периода, през който се очаква активът да генерира нетни парични потоци за предприятието.

Методи на амортизация

Нематериалните активи с ограничен полезен живот се амортизират, а нематериалните активи с неограничен полезен живот не се амортизират.

Нематериалните активи които подлежат на амортизация се амортизират по линейния метод за срока на определения полезен живот.

Амортизацията започва, когато активът е на разположение за ползване, т.е. когато той е на мястото и в състоянието, необходимо за способността му да работи по начин, очакван от ръководството. Амортизацията се прекратява на по-ранната от датата, на която активът е класифициран като държан за продажба и датата на която активът е отписан.

В дружеството се прилага линеен метод на амортизация на нематериалните активи при определен полезен живот от 7 години.

Обезценка на нематериални дълготрайни активи

Съгласно изискванията на МСС 36 към края на отчетния период се прави преценка дали съществуват индикации, че стойността на нематериалните дълготрайни активи е обезценена. В случай на такива индикации се изчислява възстановимата стойност на активите и се определя загубата от обезценка.

Инвестиции в дъщерни и асоциирани дружества

Дългосрочните инвестиции, представляващи акции и дялове в дъщерни и асоциирани дружества, са представени във финансовия отчет по цена на придобиване (себестойност), която представлява справедливата стойност на възнаграждението, което е било платено, включително преките разходи по придобиване на инвестицията, намалена с натрупаната обезценка.

Притежаваните от дружеството инвестиции в дъщерни и асоциирани дружества подлежат на ежегоден преглед за обезценка. При установяване на условия за обезценка, същата се признава в отчета за всеобхватния доход.

При покупка и продажба на инвестиции в дъщерни и асоциирани дружества се прилага датата на сключване на сделката.

Инвестициите се отписват, когато се прехвърлят правата, които произтичат от тях на други лица при настъпването на правните основания за това и по този начин се загубва контрола върху стопанските изгоди от съответния конкретен тип инвестиции. Печалбата/(загубата) от продажбата им се представя съответно към финансови приходи” или финансови разходи” в отчета за всеобхватния доход.

Парични средства

Паричните средства и еквиваленти включват касовите наличности, разплащателните сметки и краткосрочните депозити в банки, чийто оригинален матуритет е до 3 месеца, съответно в лева и във валута.

Паричните еквиваленти са краткосрочни, високоликвидни инвестиции, които са лесно обръщаеми в конкретни парични суми и съдържат незначителен риск от промяна в стойността им.

Търговски и други вземания

Търговските вземания се представят и отчитат по справедлива стойност на база стойността на оригинално издадената фактура (себестойност), намалена с размера на обезценката за несъбираеми суми. В случаите на разсрочени плащания над обичайния кредитен срок, при които не е предвидено допълнително плащане на лихва или лихвата значително се различава от обичайния

пазарен лихвен процент, вземанията се оценяват първоначално по тяхната справедлива стойност, а последващо – по амортизируема стойност, след приспадане на инкорпорираната в тяхната номинална стойност лихва, определена по метода на ефективната лихва.

Приблизителната оценка за загуби от съмнителни и несъбираеми вземания се прави, когато за събираемостта на цялата сума или част от нея съществува висока несигурност. Несъбираемите вземания се изписват, когато правните основания за това настъпят. Обезценката на вземанията се начислява чрез съответна кореспондентна корективна сметка за всеки вид вземане към статията разходи за обезценка” на лицевата страна на отчета за всеобхватния доход.

Предплатените разходи, които касаят следващи отчетни периоди се представят като авансово преведени суми на доставчици и се включват в търговските вземания.

Данъци за възстановяване

Данъците за възстановяване не произтичат от договорни взаимоотношения, не се класифицират в категориите финансови активи. Те включват:

- Сумите на възстановимите данъци върху дохода във връзка с облагаемата печалба/данъчната загуба за периода и платени суми за текущ и предходен период, превишаващи дължимите суми.
- Сумите на данъчен кредит за възстановяване и прихващане след края на отчетния период и платени суми за текущ и предходен период, превишаващи дължимите суми за други данъци.

Текущите данъчни активи за текущия и предходни периоди се оценяват по сумата, която се очаква да бъде възстановена от данъчните органи при прилагане на данъчни ставки и данъчни закони, действащи или очаквани да влязат в сила към края на отчетния период.

Материални запаси

Материалните запаси включват материали, продукцията и незавършено производство.

Себестойността на материалните запаси представлява сумата от всички разходи по закупуването, преработката, както и други разходи, направени във връзка с доставянето им до сегашното състояние и местоположение. Разходите, които се извършват, за да доведат даден продукт от материалните запаси в неговото настоящо състояние и местонахождение, се включват в цената на придобиване (себестойността), както следва:

За суровини, материали и стоки – всички доставни разходи, които включват покупната цена, вносни мита и такси, транспортни разходи, невъзстановяеми данъци и други разходи, които допринасят за привеждане на материалите и стоките в готов за тяхното използване/продажба вид. Търговските отстъпки работи и др. подобни компоненти се приспадат при определяне на покупната стойност.

За готова продукция, полуфабрикати и незавършено производство – Разходите за преработка включват преки разходи и систематично начислявани постоянни и променливи общи разходи, които се правят при преработване на материалите в готова продукция. Това са всички необходими производствени разходи, които формират производствената себестойност, като в нея се включват преките разходи за материали и труд и общопроизводствените разходи (променливи и постоянни), с изключение на административните разходи, курсовите разлики и разходите по привлечени финансови ресурси. Включването на постоянните общопроизводствени разходи в производствената себестойност на произвежданата готова продукция, полуфабрикатите и незавършеното производство се извършва на базата на нормален капацитет, определен на база обичаен средно поддържан обем за последните три години. Променливите общи разходи се разпределят за всяка произведена единица на база на реалното използване на производствените мощности.

Разходи, които не се включват в себестойността на произведената продукция и се признават като разходи за периода в който са възникнали са:

- количества материали, труд и други производствени разходи извън нормалните граници;

- разходи за съхранение в склад;
- административни разходи;
- разходи по продажбите.

При употребата (влагане и продажбата) на материалните запаси те се изписват текущо като се използва методът на средно-претеглената стойност (себестойност).

Последващо материалните запаси се оценяват по по-ниската от себестойността или нетната реализуема стойност. Нетната реализуема стойност представлява приблизително определената продажна цена на даден актив в нормалния ход на стопанската дейност, намалена с приблизително определените разходи по довършването в търговски вид на този актив и приблизително определените разходи за реализация.

Себестойността на материалните запаси може да не е възстановима, в случай че те са повредени или са цялостно или частично морално остарели, или ако има спад в продажните им цени. Също така себестойността на материалните запаси може да не бъде възстановима, ако приблизително определените разходи за завършване или приблизително определените разходи, които ще бъдат направени за осъществяване на продажбата, са се увеличили. Материалните запаси се намаляват до нетната реализуема стойност на базата на отделни позиции. При някои обстоятелства обаче може да бъде подходящо да се групират сходни или свързани позиции.

Към всеки следващ период се прави нова оценка на нетната реализуема стойност. Когато условията, довели до снижаване на материалните запаси под тяхната себестойност, вече не са налице или когато има ясно доказателство за увеличение в нетната реализуема стойност заради промяна в икономическите обстоятелства, сумата на обезценката се възстановява така, че новата балансова сума е по-ниската от себестойността и преразгледаната нетна реализуема стойност. Възстановяването е ограничено до сумата на първоначалната обезценка.

При продажба на материални запаси, балансовата сума на тези материални запаси се признава като разход през периода, през който съответният приход е признат. Сумата на всяка обезценка на материалните запаси до нетната им реализуема стойност, както и всички загуби от материални запаси се признават като разходи за периода на обезценката или на възникването на загубите. Сумата на евентуалното обратно възстановяване на стойността на обезценката на материалните запаси, възникнала в резултат на увеличението на нетната реализуема стойност, се признава като намаляване на сумата на признатите разходи за материални запаси през периода, през който възстановяването е възникнало.

Някои материални запаси могат да бъдат отнесени по сметките на други активи, като например материални запаси, които се използват като компонент на създадените от самото предприятие собствени имоти, съоръжения и оборудване. Материалните запаси, отнесени към друг актив, се признават за разход в продължения ползения живот на актива.

Активи, държани за продажба

Като активи държани за продажба съгласно МСФО 5 се класифицират нетекущи активи, чиято балансова стойност ще бъде възстановена по-скоро чрез сделка за продажба отколкото чрез продължаваща употреба.

Активите държани за продажба се оценяват по по-ниската от балансовата им стойност и справедливата им стойност намалена с разходите за продажбата.

Загуба от обезценка се признава при всяко първоначално или последващо намаление на стойността на активи държани за продажба.

Печалба от последващо увеличение на справедливи стойности, намалени с разходите за продажба на активи държани за продажба се признава до размера на обезценката на съответния актив начислена преди съгласно МСС36 и МСФО5.

Акционерен капитал и резерви

Дружеството е акционерно и е задължено да регистрира в Търговския регистър определен размер на акционерен капитал, който да служи като обезпечение на вземанията на кредиторите на дружеството. Акционерите отговарят за задълженията на дружеството до размера на своето акционерно участие в капитала и могат да претендират връщане на това участие само в производство по ликвидация или несъстоятелност. Дружеството отчита основния си капитал по номинална стойност на регистрираните в съда акции.

Съгласно изискванията на Търговския закон и Устава, дружеството отчита Други резерви, които са образувани от разпределение на печалба съгласно изискванията на Търговския закон на РБългария и учредителния акт на предприятието и от други източници, предвидени по решение на Общото събрание.

Ако предприятието придобие повторно свои инструменти на собствения капитал, тези инструменти (изкупени собствени акции) се приспадат от собствения капитал. Не се признава нито печалба, нито загуба от покупката, продажбата, емитирането или обезсилването на инструменти на собствения капитал на предприятието. Такива обратно изкупени акции могат да бъдат придобити и държани от предприятието или от други членове на консолидираната група. Платеното или полученото възнаграждение се признава директно в собствения капитал, като номиналната стойност на акциите се приспада от стойността на записания капитал, а превъзвешението на направените разходи над първата се признава като премиен резерв.

При издаването или придобиването на свои инструменти на собствения капитал предприятието прави различни разходи. Тези разходи обикновено включват регистрация и други законови такси, изплатени суми на правни, счетоводни и други професионални консултанти и др.подобни. При капиталова сделка разходите по сделката се отчитат счетоводно като намаление на собствения капитал (истно от всички свързани преференции за данък върху доходите) до степента, в която са допълнителни разходи, пряко свързани с капиталова сделка, които в противен случай биха били избегнати. Разходите по капиталова сделка, която е изоставена, се признават като разход.

Текущи и нетекущи пасиви

Пасив се класифицира като текущ, когато отговаря на някой от следните критерии:

- очаква да уреди пасива в своя нормален оперативен цикъл;
- държи пасива предимно с цел търгуване;
- пасивът следва да бъде уреден в рамките на дванадесет месеца след края на отчетния период; или
- предприятието няма безусловно право да отсрочва уреждането на пасива за период най-малко дванадесет месеца след края на отчетния период.

Пасив се класифицира като нетекущ, ако не отговаря на критериите за класифициране като текущ.

Пасив се класифицира като текущ, когато следва да се уреди в рамките на дванадесет месеца от края на отчетния период, дори ако:

- първоначалният срок е бил за период по-дълъг от дванадесет месеца; и
- след края на отчетния период и преди финансовите отчети да са одобрени за публикуване е сключено споразумение за рефинансиране или за нов погасителен план на дългосрочна база.

Търговски и други задължения

Кредити, търговски и други задължения са финансови пасиви възникнали от директно получаване на стоки, услуги, пари или парични еквиваленти от кредитори.

Търговските и другите текущи задължения се отчитат по стойността на оригиналните фактури (цена на придобиване), която се приема за справедливата стойност на сделката и ще бъде изплатена в бъдеще срещу получените стоки и услуги. В случаите на разсрочени плащания над обичайния кредитен срок, при които не е предвидено допълнително плащане на лихва или лихвата значително се различава от обичайния пазарен лихвен процент, задълженията се оценяват първоначално по тяхната справедлива стойност, а последващо – по амортизируема стойност, след приспадане на инкорпорираната в тяхната номинална стойност лихва, определена по метода на ефективната лихва.

След първоначалното признаване кредитите и търговските задължения, които са без фиксиран падеж се отчитат по оценената при придобиването им стойност.

Кредитите и задълженията, които са с фиксиран падеж се отчитат по амортизираната им стойност.

Пенсионни и други задължения към персонала по социалното и трудово законодателство

Задължения към персонал включват задължения на предприятието по повод на минал труд положен от наетия персонал и съответните осигурителни вноски, които се изискват от законодателството. Трудните и осигурителни отношения с работниците и служителите в дружеството се основават на разпоредбите на Кодекса на труда и на разпоредбите на действащото осигурително законодателство в България.

Краткосрочни доходи

Краткосрочните доходи за наетия персонал под формата на възнаграждения, бонуси и социални доплащания и придобивки за периода, в който персоналът е положил труд за тях или е изпълнил необходимите условия се признават като разход в отчета за всеобхватния, освен ако даден МСФО не изисква тази сума да се капитализира в себестойността на определен актив, за периода, в който е положен трудът за тях и/или са изпълнени изискванията за тяхното получаване, и като текущо задължение (след приспадане на всички платени вече суми и полагащи се удържки) в размер на недисконтираната им сума.

Към датата на всеки финансов отчет дружеството прави оценка на сумата на очакваните разходи по натрупващите се компенсирани отпуски, която се очаква да бъде изплатена като резултат от неизползваното право на натрупан отпуск. В оценката се включват приблизителната преценка за сумите за самите възнаграждения и на вноските по задължителното обществено и здравно осигуряване, които работодателят дължи върху тези суми.

Дългосрочни доходи при пенсиониране

Планове с дефинирани вноски

Основно задължение на дружеството като работодател в България е да извършва задължително осигуряване на наетия си персонал за всички фондове на социално и здравно осигуряване. Размерите на осигурителните вноски се утвърждават всяка година със Закона за бюджета на ДОО и Закона за бюджета на НЗОК за съответната година. Вноските се разпределят между работодателя и осигуреното лице в съответствие с правилата от Кодекса за социално осигуряване (КСО).

Тези осигурителни пенсионни планове, прилагани от дружеството в качеството му на работодател, са планове с дефинирани вноски. При тях работодателят плаща месечно определени вноски в държавните фондове, както и в универсални и професионални пенсионни фондове - на база фиксирани по закон проценти и няма правно или конструктивно задължение да доплаща във фондовете бъдещи вноски в случаите, когато те нямат достатъчно средства да изплатят на съответните лица заработените от тях суми за периода на трудовия им стаж. Аналогични са и задълженията по отношение на здравното осигуряване.

Дължимите от дружеството вноски по плановите с дефинирани вноски за социалното и здравно осигуряване се признават като текущ разход в отчета за всеобхватния, освен ако даден МСФО не

изисква тази сума да се капитализира в себестойността на определен актив, и като текущо задължение в недисконтиран размер, заедно и в периода на полагане на труда и на начислението на съответните доходи на наетите лица, с които доходи вноските са свързани.

Планове с дефинирани доходи

Съгласно Кодекса на труда дружеството в качеството му на работодател в България е задължено да изплаща на персонала при настъпване на пенсионна възраст обезщетение, което в зависимост от трудовия стаж в предприятието може да варира между 2 и 6 брутни работни заплати към датата на прекратяване на трудовото правоотношение. По своите характеристики тези схеми представляват планове с дефинирани доходи.

Изчислението на размера на тези задължения налага участието на квалифицирани актюери, за да може да се определи тяхната сегашна стойност към датата на финансовия отчет, по която те се представят в отчета за финансовото състояние, а респективно изменението в стойността им, се представя в отчета за всеобхватния доход като:

- разходите за текущ и минал стаж, разходите за лихва и ефектите от съкращенията и урежданията се признават веднага, в периода, в който възникнат, и представят в текущата печалба или загуба, по статия разходи за персонал,
- ефектите от последващите оценки на задълженията, които по същество представляват актюерски печалби и загуби, се признават веднага, в периода, в който възникнат, и се представят в Отчета за другия всеобхватен доход в статия преоценка на задължения по планове с дефинирани доходи. Актюерските печалби и загуби произтичат от промени в актюерските предположения и опита.

Към датата на всеки годишен финансов отчет дружеството назначава сертифицирани актюери, които издават доклад с техните изчисления относно дългосрочните му задължения към персонала за обезщетения при пенсиониране. За целта те прилагат кредитния метод на прогнозните единици. Сегашната стойност на задължението по дефинираните доходи се изчислява чрез дисконтиране на бъдещите парични потоци, които се очаква да бъдат изплатени в рамките на матуритета на това задължение и при използването на лихвените равнища на държавни дългосрочни облигации с подобен срок, котиращи в България, където функционира и самото дружество.

Доходи при напускане

Съгласно местните разпоредби на трудовото и осигурително законодателство в България, дружеството като работодателят има задължение да изплати при прекратяване на трудовия договор преди пенсиониране определени видове обезщетения.

Дружеството признава задължения към персонала по доходи при напускане преди настъпване на пенсионна възраст, когато е демонстриран обвързващ ангажимент, на база публично анонсиран план, вкл. за реструктуриране, да се прекрати трудовият договор със съответните лица без да има възможност да се отмени, или при формалното издаване на документите за доброволно напускане. Доходи при напускане, платими повече от 12 месеца, се дисконтират и представят в отчета за финансовото състояние по тяхната сегашна стойност.

Данъчни задължения

Текущите данъчни задължения на предприятието не произтичат от договорни взаимоотношения и не се класифицират като финансови пасиви. Те включват:

- Текущият данък върху дохода за текущия и предходни периоди се признава като пасив до степента, до която не е платен.
- Текущи задължения за данъци съгласно други данъчни закони.

Текущите данъчни пасиви за текущия и предходни периоди се оценяват по сумата, която се очаква

да бъде платена на данъчните органи при прилагане на данъчни ставки и данъчни закони, действащи към края на отчетния период.

Отсрочени данъчни активи и пасиви

Отсрочените данъчни активи и пасиви се признават за временни разлики между данъчната основа на активите и пасивите и тяхната балансова стойност към края на отчетния период.

Отсрочен данъчен пасив се признава за всички дължими в бъдещи периоди суми на данъци свързани с облагаеми временни разлики.

Отсрочен данъчен актив се признава за възстановимите в бъдещи периоди суми на данъци свързани с приспадащи се временни разлики, пренос на неизползвани данъчни загуби и кредити до степента, до която е вероятно да съществува облагаема печалба, срещу която да могат да се използват.

Към края на всеки отчетен период предприятието преразглежда непризнатите отсрочени данъчни активи. Предприятието признава непризнатите в предходен период отсрочени данъчни активи до степента, до която се е появила вероятност бъдещата облагаема печалба да позволява възстановяването на отсрочен данъчен актив.

Балансовата стойност на отсрочените данъчни активи се преразглежда към всеки край на отчетен период. Предприятието намалява балансовата стойност на отсрочените данъчни активи до степента, до която вече не е вероятно да бъде реализирана достатъчна облагаема печалба, която да позволява да се оползотвори ползата от част или целия отсрочен данъчен актив. Всяко такова намаляване се проявява обратно до степента, до която е станало вероятно да се реализира достатъчна облагаема печалба.

Отсрочените данъчни активи и пасиви се оценяват по данъчните ставки, които се очаква да бъдат в сила за периода, в който активът се реализира или пасивът се уреди/погаси въз основа на данъчните ставки (и данъчни закони), действащи или очаквани да влязат в сила към края на отчетния период.

Отсрочените данъци се признават като приход или разход и се включват в печалбата или загубата за периода, освен до степента, до която данъкът възниква от операция или събитие, което е признато през същия или различен период директно в собствения капитал.

Безвъзмездни средства, предоставени от държавата

Безвъзмездни средства, предоставени от държавата, съгласно МСС20 са помощ от държавата /правителството, държавните агенции и др. подобни органи, които могат да бъдат местни, национални или международни/ под формата на прехвърляне на ресурси към предприятието в замяна на минало или бъдещо съответствие с определени условия по отношение на оперативните дейности на предприятието. Те изключват форми на правителствена помощ, които не могат в рамките на разумното да бъдат остойпостени и сделки с държавата, които не могат да бъдат разграничени от нормалните търговски сделки на предприятието.

Безвъзмездни средства, свързани с активи, са безвъзмездни средства предоставени от държавата, чието основно условие е, че предприятието, отговарящо на условията за получаването им следва да закупи, създаде или по друг начин да придобие дълготрайни активи.

Безвъзмездни средства, свързани с приходи, са безвъзмездни средства, предоставени от държавата, различни от онези, свързани с активи.

Безвъзмездни средства, предоставени от държавата, се представят като приходи за бъдещи периоди, които се признават на приход систематично и рационално за срока на полезния живот на актива.

Безвъзмездни средства, предоставени от държавата, свързани с приходи, се представят като приходи за бъдещи периоди, които се признават на приход в момента, в който се признават разходите за покриването на които са получени.

Провизии

Провизиите се признават, когато Дружеството има настоящо задължение (правно или конструктивно) като резултат от минали събития, има вероятност за погасяване на задължението да бъде необходим поток ресурси, съдържащ икономически ползи и може да бъде направена надеждна оценка на стойността на задължението.

Когато дружеството очаква, че някои или всички необходими за уреждането на провизията разходи ще бъдат възстановени, например съгласно застрахователен договор, възстановяването се признава като отделен актив, но само тогава когато е практически сигурно, че тези разходи ще бъдат възстановени. Разходите за провизии се представят в отчета за доходите, нетно от сумата на възстановените разходи.

Когато ефектът от времените разлики в стойността на парите е съществен, провизиите се дисконтират като се използва текуща норма на дисконтиране преди данъци, която отразява специфичните за задължението рискове. Когато се използва дисконтиране, увеличението на провизията в резултат на изминалото време, се представя като финансов разход.

Провизиите се признават по най-добрата приблизителна оценка на ръководството на предприятието към края на отчетния период за разходите, необходими за уреждане на настоящото задължение.

Признатите суми на провизии се преразглеждат към всеки край на отчетен период и се преизчисляват с цел се отрази най-добрата текуща оценка.

Печалба или загуба за периода

Предприятието признава всички елементи на приходите и разходите през периода в печалбата или загубата, освен ако даден МСФО не изисква или разрешава друго.

Някои МСФО определят обстоятелства, при които предприятието признава конкретни позиции извън печалбата или загубата през текущия период. Други МСФО изискват или разрешават компонентите на друг всеобхватен доход, които отговарят на дефиницията на Общите положения за приходи и разходи, да бъдат изключени от печалбата или загубата.

Разходи

Предприятието отчита текущо разходите за дейността по икономически елементи и след това отнася по функционално предназначение с цел формиране размера на разходите по направления и дейности.

Разходите в дружеството се признават в момента на тяхното възникване и на база принципите на начисляване и съпоставимост, и до степеня, до която това не би довело за признаване на активи/пасиви, които не отговарят на определенията за такива съгласно МСФО. Признаването на разходите за текущия период се извършва тогава, когато се начисляват съответстващите им приходи.

Когато икономическите изгоди се очаква да възникнат през няколко отчетни периода и връзката на разходите с приходите може да бъде определена само най-общо или косвено, разходите се признават на базата на процедури за систематично и рационално разпределение.

Разход се признава незабавно в отчета за доходите, когато разходът не създава бъдеща икономическа изгода или когато и до степеня, до която бъдещата икономическа изгода не отговаря на изискванията или престане да отговаря на изискванията за признаване на актив в баланса.

Разходите се отчитат на принципа на текущо начисляване. Оценяват се по справедливата стойност на платеното или предстоящо за плащане.

Приходи

Приход е брутен поток от икономически ползи през периода, създаден в хода на обичайната дейност на предприятието, когато тези потоци водят до увеличаване на собствения капитал, различни от увеличенията, свързани с вноските на акционерите.

Предприятието отчита текущо приходите от обичайната дейност по видове дейности.

Приходите се оценяват по справедливата стойност на полученото или подлежащото за получаване плащане или възнаграждение.

Признаването на приходите се извършва при спазване на приетата счетоводна политика за следните видове приходи:

Приходът от продажбата на стоки и продукцията се признава, когато са били изпълнени всички следващи условия:

- предприятието е прехвърлило на купувача съществени рискове и ползи от собствеността върху стоките и продукцията;
- предприятието не запазва продължаващо участие в управлението на стоките и продукцията, доколкото то обикновено се свързва със собствеността, нито ефективен контрол над продаваните стоки и продукция;
- сумата на прихода може надеждно да бъде оценена;
- вероятно е икономическите ползи, свързани със сделката, да се получат от предприятието;
- направените разходи или тези, които ще бъдат направени във връзка със сделката, могат надеждно да бъдат оценени.

Приходът от продажба на услуги се признава, когато резултатът от една сделка може да се оцени надеждно, приходът, свързан със сделката, трябва да се признава в зависимост от етапа на завършеност на сделката към края на датата на баланса. Резултатът от една сделка може да се оцени надеждно, когато са изпълнени всички следващи условия:

- сумата на прихода може да бъде надеждно оценена;
- вероятно предприятието ще има икономически ползи, свързани със сделката;
- етапа на завършеност на сделката към края на отчетния период може надеждно да се оцени;
- разходите, направени по сделката, както и разходите за завършване на сделката може надеждно да бъдат оценени.

Междинните и авансовите плащания, направени от клиентите, обикновено не отразяват извършените услуги.

Етапът на завършен договор се определя на база на набраните към края на отчетния период, разходи към общо предвидените разходи по договора.

Етапът на завършеност на една сделка може да се определи по различни методи.

- преглед на извършената работа;
- извършените до момента услуги като процент от общия обем на услугите, които трябва да бъдат извършени; или

Приходи от лихви, възнаграждения за права и дивиденди, се признават когато:

- е възможно предприятието да има икономически ползи, свързани със сделката; и
- сумата на приходите може надеждно да бъде оценена.

Приходите се признават, както следва:

- лихвата се признава по метода на ефективната лихва съгласно МСС39;
- възнагражденията за права се признават, на база на счетоводния принцип на начисляване съгласно съдържанието на съответното споразумение;
- дивидентите се признават, когато се установи правото на акционера да получи плащането.

Неплатена лихва натрупана преди придобиването на лихвоносна инвестиция - последвалите лихвени постъпления се разпределят между периода преди придобиването и този след придобиването. Само частта след придобиването се признава за приход.

Дивиденти по капиталови ценни книжа обявени от печалбите преди придобиването се признават в печалбата или загубата при установяване на правото да получи дивидент, независимо от това дали дивидентите се отнасят за печалба реализирана преди или след придобиването.

Възнагражденията за права се начисляват съгласно условията на съответното споразумение и обикновено се признават на тази основа, освен ако с оглед разпоредбите на споразумението е по-подходящо приходът да се признава на друга системна или рационална база.

Приходът се признава само когато има вероятност предприятието да получи икономически ползи, свързани със сделката.

Когато възникне несигурност около събирането на сума, която вече е включена в прихода, несъбираемата сума или сумата, относно която възстановяването вече не е вероятно, се признава за разход, а не за корекция на сумата на първоначално признатия приход.

Приходите от наеми се признават на времева база за срока на договора.

Нетна печалба на акция

Предприятието изчислява основната нетна печалба на акция, съответстваща на печалбата или загубата, подлежащи на разпределение между притежателите на обикновени акции на предприятието - майка, както и ако е представена такава информация - съответстваща на печалбата или загубата, произтичащи от продължаващи дейности, които подлежат на разпределение между тези акционери.

Основната нетна печалба на акция се изчислява, като се раздели печалбата или загубата за периода, подлежаща на разпределение между притежателите на обикновени акции (числителя) на среднопретегления брой на държаните обикновени акции за периода (знаменателя).

Ефекти от промените в обменните курсове

Функционалната валута на предприятието е българският лев.

Валутата на представяне на финансовите отчети е български лев.

Точността на числата във финансовия отчет е хиляди български лева.

Чуждестранна валута е всяка валута различна от функционалната валута на предприятието.

Сделките в чуждестранна валута се вписват първоначално във функционална валута, като към сумата на чуждестранната валута се прилага централния курс на Българска Народна Банка (БНБ) за съответната валута, към датата на сделката.

Курсовите разлики, възникващи при уреждане на парични позиции или при преизчисляване на паричните позиции на предприятието по курсове, различни от тези, при които са били преизчислени при първоначалното признаване през периода или в предходни финансови отчети, се признават като печалба или загуба за периода, в който са възникнали, с някои изключения съгласно МСС 21 на курсовите разлики, възникващи по дадена парична позиция, която по същността си представлява част от нетна инвестиция на отчитаща се стопанска единица в чуждестранна дейност.

Когато парична позиция възниква в резултат на сделка с чуждестранна валута и има промяна в обменния курс между датата на сделката и датата на уреждането, се появява курсова разлика. Когато сделката бъде уредена в рамките на същия отчетен период, през който е възникнала, цялата курсова разлика се признава през дадения период. Но когато сделката бъде уредена през следващ отчетен период, курсовата разлика, призната през всеки от междинните периоди до датата на уреждането, се определя от промяната на обменните курсове през всеки период.

Когато печалба или загуба от непарична позиция е отразена директно в собствения капитал, всеки обменен компонент от тази печалба или загуба се признава в друг всеобхватен доход. Когато печалба или загуба от непарична позиция е отразена в печалбата или загубата, всеки обменен компонент от тази печалба или загуба се признава като печалба или загуба.

Когато определени МСФО изискват някои печалби или загуби от активи да се отразяват директно в собствения капитал и когато такъв актив се оценява в чуждестранна валута, МСС 21 изисква преоценената стойност да бъде преизчислена, използвайки курса към датата на определяне на стойността, в резултат на което се получава курсова разлика, която също се признава в друг всеобхватен доход.

Предприятието прави преоценка на позиции в чуждестранна валута към края на отчетния период и текущо през отчетния период.

Позициите в чуждестранна валута към 31 декември са оценени в настоящия финансов отчет по заключителния курс на БНБ.

Оценяване по справедлива стойност

Някои от активите и пасивите на дружеството се оценяват и представят и/или само оповестяват по справедлива стойност за целите на финансовото отчитане. Такива са: инвестиционните имоти, получени банкови заеми, определени търговски и други вземания и задължения, които се оценяват на повтаряща се база.

Справедливата стойност е цената, която би била получена при продажбата на даден актив или платена при прехвърлянето на пасив в обичайна сделка между независими пазарни участници на датата на оценяването. Справедливата стойност е изходна цена и се базира на предположението, че операцията по продажбата ще се реализира или на основния пазар за този актив или пасив, или в случай на липса на основен пазар – на най-изгодния пазар за актива или пасива. Както определеният като основен, така и най-изгодният пазар са такива пазари, до които дружеството задължително има достъп.

Измерването на справедливата стойност се прави от позицията на предположенията и преценките, които биха направили потенциалните пазарни участници когато те биха определяли цената на съответния актив или пасив, като се допуска, че те биха действали за постигане на най-добра стопанска изгода от него за тях.

При измерването на справедливата стойност на нефинансови активи винаги изходната точка е предположението какво би било за пазарните участници най-доброто и най-ефективно възможно използване на дадения актив.

Справедливата стойност на всички активи и пасиви, които се оценяват и/или оповестяват във финансовите отчети по справедлива стойност, се категоризира в рамките на следната йерархия на справедливите стойности, а именно:

Ниво 1 – Котирани (некоригирани) пазарни цени на активен пазар за идентични активи или пасиви, както и на пазарни нива на наеми на имоти със сходни характеристики;

Ниво 2 – Оценъчни техники, при които се използват входящи данни, които са различни от директно котирани пазарни цени на имоти и наеми, но са пряко или косвено достъпни за наблюдение, вкл. когато котираните цени са обект на значителни корекции; и

Ниво 3 – Оценъчни техники, при които се използват входящи данни, които в значителната си част са ненаблюдаеми.

Дружеството прилага основно справедлива стойност Ниво 2 и Ниво 3. За тези активи и пасиви, които се оценяват по справедлива стойност във финансовите отчети на повтаряема база, дружеството прави преценка към датата на всеки отчет дали е необходим трансфер в нивата на йерархия на справедливата стойност на даден актив или пасив в зависимост от разполагаемите и използваните към тази дата входящи данни.

Счетоводни предположения и приблизителни счетоводни преценки

В резултат на несигурността, присъща на деловата дейност, много статии от финансовите отчети не подлежат на прецизна оценка, а само на приблизителна оценка. Приблизителните оценки се оценяват въз основа на най-актуалната налична и надеждна информация.

Използването на разумни приблизителни оценки представлява основен елемент в изготвянето на финансовите отчети и не намалява тяхната достоверност. Прилагането на Международните стандарти за финансово отчитане изисква от ръководството да приложи някои счетоводни предположения и приблизителни счетоводни преценки при изготвяне на финансовите отчети и при определяне на стойността на някои от активите, пасивите, приходите и разходите. Всички те се извършват на основата на най-добрата преценка, която е направена от ръководството към края на отчетния период. Действителните резултати биха могли да се различават от представените във финансовите отчети

Далечна приблизителна оценка подлежи на преразглеждане, ако настъпят промени в обстоятелствата, на които се основава, или в резултат от получена нова информация или допълнително натрупан опит. Преразглеждането на приблизителната оценка не се свързва с предходни периоди и не представлява корекция на грешка.

Всяка промяна в прилаганата база за оценяване се третира като промяна в счетоводната политика, а не в счетоводната приблизителна оценка.

Когато е трудно да се направи разграничение между промяна в счетоводната политика и промяна в счетоводната приблизителна оценка, промяната се приема като промяна на счетоводната приблизителна оценка.

Ефектът от промяната в счетоводна приблизителна оценка, се признава перспективно чрез включването му в печалбата или загубата за периода на промяната, ако промяната засяга само този период или периода на промяната и бъдещи периоди, ако промяната засяга и двата.

Дотогава, доколкото промяната в счетоводната приблизителна оценка води до промени в активите и пасивите, или се отнася до компонент от капитала, тя се признава чрез коригиране на балансовата стойност на свързания актив, пасив или компонент от капитала в периода на промяната.

Грешки

Грешки от минал период са пропуски или неточно представяне на финансовите отчети на предприятието за един или повече минали отчетни периоди произтичащи от неизползване или неправилно използване на надеждна информация, която е била налична към момента, в който финансовите отчети за тези периоди са били одобрени за публикуване и е можело, при полагането на разумни усилия, да бъде получена и взета предвид при изготвянето и представянето на тези финансови отчети.

Тези грешки включват ефектите от математически грешки, грешки при прилагане на счетоводна политика, недоглеждане или неточно представяне на факти и измами.

Грешки по смисъла на МСС8 могат да възникнат във връзка с признаването, оценяването, представянето или оповестяването на компоненти от финансовите отчети. Потенциалните грешки за текущия период, открити в същия, се коригират преди финансовите отчети да се одобрят за публикуване. Въпреки това, грешки понякога се откриват в последващ период и тези грешки от предходни периоди се коригират.

Предприятието коригира със задна дата съществени грешки от предходни периоди в първия финансов отчет, одобрен за публикуване след като са открити чрез:

- преизчисляване на сравнителните суми за представения предходен период, в които е възникнала грешка; или
- в случай, че грешката е възникнала преди най-ранно представения предходен период, преизчисляване на началното салдо на активите, пасивите и капитала за този период.

Грешка от предходен период се коригира посредством преизчисляване с обратна сила, освен ако е практически неприложимо да се определи някой от специфичните ефекти за периода или кумулативния ефект от тази грешка.

Финансови инструменти

Финансов инструмент е всеки договор, който поражда финансов актив за дадено предприятие и финансов пасив или капиталов инструмент, за друго предприятие. Предприятието признава финансов актив или финансов пасив в баланса, когато става страна по договорните условия на финансов инструмент.

Финансови активи

Първоначално признаване

Финансовите активи, в обхвата на МСС 39 *Финансови инструменти: признаване и оценяване*, се класифицират като финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, или като заеми и вземания, или като инвестиции, държани до падеж или като финансови активи на разположение за продажба, както това е по-уместно.

Финансовите активи се признават първоначално по справедливата им стойност, плюс, в случай на финансови активи, които не се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата, разходите по сделката, които се отнасят пряко към придобиването на финансовия актив.

Редовните покупки или продажби на финансови активи се признават на датата на търгуване (сделката), т.е. на датата, на която дружеството се е ангажирало да купи или продаде актив. Редовните покупки или продажби са покупки или продажби на финансови активи, чиито условия изискват прехвърлянето на актива през период от време, установен обикновено с нормативна разпоредба или действаща практика на съответния пазар.

Финансовите активи на дружеството включват парични средства и депозити, търговски и други вземания.

Последващо оценяване

Последващото оценяване на финансовите активи зависи от тяхната класификация, както следва:

Заеми и вземания

Заемите и вземанията са недеривативни финансови активи с фиксирани или определяеми плащания, които не се котират на активен пазар. След първоначалното им признаване, дружеството оценява заемите и вземанията, държани до падеж по амортизирана стойност, с използването на метода на ефективния лихвен процент, намалена с провизията за обезценка. Амортизираната стойност се изчислява като се вземат пред вид всички премии и отстъпки при придобиването, както и таксите, които са неразделна част от ефективния лихвен процент и

разходите по сделката. Печалбите и загубите от заеми и вземания се признават в отчета за доходите, когато заемите и вземанията бъдат отписани или обезценени, както и чрез процеса на амортизация.

Отписване

Финансовите активи се отписват от отчета за финансовото състояние на дружеството, когато правата за получаване на парични средства от тези активи са изтекли, или са прехвърлени и дружеството е прехвърлило съществената част от рисковете и ползите от собствеността върху актива на друго лице. Ако дружеството продължава да държи съществената част от рисковете и ползите, асоциирани със собствеността на даден трансфериран финансов актив, то продължава да признава актива в отчета за финансовото си състояние, но признава също и обезпечено задължение (заем) за получените средства.

Обезценка на финансови активи

Към всяка отчетна дата дружеството прави преценка дали съществуват обективни доказателства, че даден финансов актив или група от финансови активи може да е обезценена. Финансовият актив или групата от финансови активи се счита за обезценена, когато съществуват обективни доказателства за обезценка в резултат на едно или повече събития, които са възникнали след първоначалното признаване на актива (събитие за понесена загуба) и това събитие за понесена загуба оказва влияние върху очакваните бъдещи парични потоци от финансовия актив или групата от финансови активи, които могат да бъдат надеждно оценени. Доказателствата за обезценка могат да включват индикации, че длъжници или група от длъжници изпитват сериозни финансови затруднения или са в неизпълнение или просрочие при изплащането на лихви или главници, или вероятност да обявят неплатежоспособност /свръх задължнялост или да предприемат финансова реорганизация, или когато наблюдавани данни индиректно измеримо намаление в очакваните бъдещи парични потоци, като например промени в просрочията или икономически условия, които са свързани с неизпълнения от страна на длъжниците.

Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност

Ако има обективни доказателства, че е възникнала загуба от обезценка от заеми и вземания, отчитани по амортизирана стойност, сумата на загубата се оценява като разликата между балансовата стойност на актива и сегашната стойност на очакваните бъдещи парични потоци (с изключение на очакваните бъдещи загуби, които не са възникнали), дисконтирани с първоначалния ефективен лихвен процент за финансовия актив (т.е. ефективния лихвен процент, изчислен при първоначалното признаване). Балансовата стойност на актива се намалява чрез използване на корективна сметка за обезценка. Сумата на загубата се признава в отчета за доходите. Дружеството първо преценява дали съществуват обективни доказателства за обезценка отделно за всички финансови активи на индивидуална база.

Ако в следващ период сумата на загубата от обезценка намалее и спадът може по обективен начин да се свърже със събитие, което възниква, след като обезценката е призната, признатите преди това загуби от обезценка се възстановяват. Възстановяването на загубата от обезценка се признава в отчета за доходите до степента, до която балансовата стойност на финансовия актив не надвишава неговата амортизирана стойност, каквато би била определена на датата на възстановяването, ако не е била призната загуба от обезценка.

Финансови пасиви и инструменти на собствен капитал

Дружеството класифицира дългови инструменти и инструменти на собствен капитал или като финансови задължения или като собствен капитал в зависимост от същността и условията в договор със съответния контрагент относно тези инструменти.

Финансови пасиви

Финансовите пасиви включват заеми (кредити), задължения към доставчици и други контрагенти. Дружеството определя класификацията на своите финансови пасиви при първоначалното им признаване. Финансовите пасиви се признават първоначално по справедливата им стойност, плюс, в случай на заеми и привлечени средства, разходите по сделката, които се отнасят пряко към придобиването на финансовия пасив.

Последващо оценяване

Последващото оценяване на финансовите пасиви зависи от тяхната класификация, както следва:

Заеми и привлечени средства

След първоначалното им признаване, заемите и привлечените средства се оценяват по амортизирана стойност при използване на метода на ефективния лихвен процент. Печалбите и загубите от заеми и привлечени средства се признават в отчета за доходите, когато пасивът се отписва, както и чрез процеса на амортизация.

Амортизираната стойност се изчислява като се вземат под внимание всякакви дисконти или премии при придобиването и такси, или разходи, които са неразделна част от ефективния лихвен процент. Амортизацията по ефективния лихвен процент се включва във финансовите разходи в отчета за доходите.

Отписване

Финансов пасив се отписва, когато той е погасен, т.е. когато задължението определено в договора е отпаднало или е анулирано или срокът му е изтекъл.

Когато съществуващ финансов пасив бъде заменен с друг от същия кредитор при значително различни условия или условията на съществуващия пасив бъдат съществено модифицирани, тази замяна или модификация се третира като отписване на първоначалния пасив и признаване на нов пасив, а разликата в съответните балансови стойности се признава в отчета за доходите.

Компенсирание на финансови инструменти

Финансовите активи и финансовите пасиви се компенсират и нетната сума се представя в баланса, когато и само когато, е налице юридически упражняемо право за компенсиране на признатите суми и Дружеството има намерение за уреждане на нетна база, или за едновременно реализиране на активите и уреждане на пасивите.

Разходи по заеми

Разходите по заеми, които пряко се отнасят към придобиването, строителството или производството на отговарящ на условията актив, се капитализират като част от стойността на този актив. Отговарящ на условията актив е актив, който непременно изисква поне 12-месечен период от време, за да стане готов за предвижданата му употреба или продажба.

Размерът на разходите по заеми, които могат да се капитализират в стойността на един отговарящ на условията актив, се определя чрез коефициент /норма/ на капитализация. Коефициентът на капитализация е среднопретеглената величина на разходите по заеми, отнесени към заемите на дружеството, които са непогасени през периода, с изключение на заемите, извършени специално с цел придобиване на един отговарящ на условията актив.

Капитализирането на разходите по заеми като част от стойността на един отговарящ на условията актив започва, когато са изпълнени следните условия: извършват се разходите за актива, извършват се разходите по заеми и в ход са дейности, които са необходими за подготвяне на актива за предвижданата му употреба или продажба.

Разходите по заеми се намаляват и с всякакъв инвестиционен доход от временното инвестиране на средствата от тези заеми.

Свързани лица и сделки между тях

Предприятието спазва разпоредбите на МСС24 при определяне и оповестяване на свързаните лица.

Сделка между свързани лица е прехвърляне на ресурси, услуги или задължения между свързани лица без значение на това, дали се прилага някаква цена.

Лизинг

Съгласно МСС 17 лизингов договор се класифицира като финансов лизинг, ако прехвърля по същество всички рискове и изгоди от собствеността върху актива. Лизингов договор се класифицира като оперативен лизинг, ако не прехвърля по същество всички рискове и изгоди от собствеността върху актива.

Признаване и отчитане на финансов лизингов договор, по който дружеството е лизингополучател

В началото на лизинговия срок финансовият лизинг се признава като актив и пасив в баланса с размер, който в началото на лизинговия срок е равен на справедливата стойност на наетия актив или, ако е по-нисък – по настоящата стойност на минималните лизингови плащания, всяка едно от които е определено в началото на лизинговия договор. Дисконтовият процент, който се използва при изчисляване на настоящата на минималните лизингови плащания е лихвеният процент, заложен в лизинговия договор, доколкото той практически може да бъде определен; ако това е невъзможно – използва се диференциалният лихвен процент по задължението на лизингополучателя. Първоначалните преки разходи, извършени от лизингополучателя се прибавят към сумата, призната като актив.

Минималните лизингови плащания се разпределят между финансовия разход и намалението на неплатеното задължение. Финансовият разход се разпределя по периоди за срока на лизинговия договор, така че да се получи постоянен периодичен лихвен процент по остатъчното салдо на задължението. Условните наеми се начисляват като разход за периодите, в които са били извършени.

Амортизационната политика по отношение на амортизируемите наети активи се съобразява с тази по отношение на собствените амортизируеми активи, а признатата амортизация се изчислява на базата, определена в МСС регламентиращи съответния вид актив. Ако не е сигурно в голяма степен, че предприятието ще придобие собственост до края на срока на лизинговия договор, активът изцяло се амортизира през по-краткия от двата срока – срока на лизинговия договор или полезния живот на актива.

Признаване и отчитане на оперативен лизингов договор, по който дружеството е лизингополучател

Лизинговите плащания по оперативен лизинг се признават като разход в отчета за доходите по линейния метод за целия срок на лизинговия договор, освен ако друга системна база не е представителна за времето, през което предприятието използва изгодите на наетия актив.

Признаване и отчитане на финансов лизингов договор, по който дружеството е лизингодател

Предприятието признава активите, държани по силата на финансов лизинг, в своите отчети и ги представя като вземане, чиято сума е равна на нетната инвестиция в лизинговия договор.

Подлежащото на получаване лизингово плащане се разглежда като погасяване на главница и финансов доход.

Признаването на финансовия доход се основава на модел, отразяващ постоянна норма на възвръщаемост за периодите върху нетната инвестиция на лизингодателя, свързана с финансов лизинг.

Приходът от продажбата, признат в началото на срока на финансовия лизинг от лизингодателя, представлява справедливата стойност на актива или ако тя е по-ниска – настоящата стойност на минималните лизингови плащания, изчислени при пазарен лихвен процент. Себестойността на продажбата в началото на срока на лизинговия договор е себестойността или балансовата стойност, ако са различни на наетата собственост, намалена с настоящата стойност на негарантираната остатъчна стойност.

Признаване и отчитане на оперативен лизингов договор, по който дружеството е лизингодател

Активите, държани за отдаване по оперативни лизингови договори се представят в отчетите, в съответствие със същността на актива.

Наемният доход от оперативни лизингови договори се признава като доход по линейния метод за срока на лизинговия договор, освен ако друга системна база отразява по-точно времеви модел, при чието използване е намалена извлечената полза от наетия актив.

Разходите, включително амортизацията, извършени във връзка с генерирането на дохода от лизинг, се признават за разход. Наемният доход се признава за доход по линейния метод за целия срок на лизинговия договор, дори ако постъпленията не се получават на тази база, освен ако друга системна база отразява по-точно времеви модел, при чието използване е намалена извлечената полза от наетия актив.

Началните преки разходи, извършени от предприятието във връзка с договарянето и уреждането на оперативен лизинг се прибавят към балансовата сума на наетия актив и се признават като разход през целия срок на лизинговия договор на същото основание както лизинговия приход.

Амортизацията на амортизируемите наети активи се извършва на база, съответстваща на амортизационната политика, възприета за подобни активи, а амортизациите се изчисляват на базата, посочена в МСС регламентиращи отчитането на съответния вид актив.

Условни активи и пасиви

Условен пасив е:

- възможно задължение, което произлиза от минали събития и чието съществуване ще бъде потвърдено само от настъпването или ненастъпването на едно или повече несигурни бъдещи събития, които не могат да бъдат изцяло контролирани от предприятието; или
- настоящо задължение, което произлиза от минали събития, но не е признато, защото - не е вероятно за погасяването му да бъде необходим изходящ поток от ресурси, съдържащи икономически ползи или сумата на задължението не може да бъде определена с достатъчна степен на надеждност;

Условен актив е възможен актив, който произлиза от минали събития и чието съществуване ще бъде потвърдено само от настъпването или ненастъпването на едно или повече несигурни бъдещи събития, които не могат да бъдат изцяло контролирани от предприятието. Условните активи и пасиви не се признават.

Събития след края на отчетния период

Събития след края на отчетния период са онези събития, както благоприятни, така и неблагоприятни, които възникват между края на отчетния период и датата, на която финансовите отчети са одобрени за публикуване.

Предприятието коригира сумите, признати във финансовите отчети, за да отрази коригиращите събития след края на отчетния период и осъвременява оповестяванията.

Предприятието не коригира сумите, признати във финансови отчети, за да отрази некоригиращите събития след края на отчетния период. Когато некоригиращите събития след края на отчетния период са толкова съществени, че неоповестяването би повлияло на способността на потребителите на финансовите отчети да вземат стопански решения, предприятието оповестява следната информация за всяка съществена категория на некоригиращото събитие:

- естеството на събитието; и
- приблизителна оценка на финансовия му ефект или изявление, че такава оценка не може да бъде направена.

ДОПЪЛНИТЕЛНА ИНФОРМАЦИЯ КЪМ СТАТИИТЕ НА ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ

1. Отчет за финансовото състояние

1.1. Имоти, машини, съоръжения

	Земи	Сгради	Съоръжения	Машини и оборудване	Транспортни средства	Други активи	Капитализирани разходи	Общо
Отчетна стойност								
Сaldo към 31.12.2015	1,893	3,162	423	2,115	218	99		7,910
Постъпнал				27		1	537	565
Излязан				(9)				(9)
Сaldo към 31.12.2016	1,893	3,162	423	2,133	218	100	537	8,466
Постъпнал				781				781
Излязан			(23)	(39)		(1)	(537)	(600)
Сaldo към 31.12.2017	1,893	3,162	400	2,875	218	99	-	8,647
Амортизация								
Сaldo към 31.12.2015		2,189	228	1,865	212	89		4,583
Постъпнал		112	14	66	1	4		197
Сaldo към 31.12.2016	-	2,301	242	1,931	213	93	-	4,780
Постъпнал		111	13	102	2	4		232
Излязан			(23)	(18)		(1)		(42)
Сaldo към 31.12.2017	-	2,412	232	2,015	215	96	-	4,970
Балансова стойност								
				231				
Балансова стойност към 31.12.2016	1,893	861	181	202	5	7	537	3,686
Балансова стойност към 31.12.2017	1,893	750	168	860	3	3	-	3,677

Оповестяване за ограничения върху правото на собственост:

В полза на Интернешънъл Асет Банк АД, по договор за кредитна линия е паложена ипотека на административна сграда „Металик“, находяща се в гр. Видин – Западна Складова зона, с балансова стойност 63 х.лв. към 31.12.2017г.

Дружеството е извършило преглед за наличие на индикация за обезценка на имоти, машини и съоръжения и е преценило, че не съществуват индикации, които да показват, че балансовата стойност на активите превишава тяхната възстановима стойност.

1.2. Дълготрайни нематериални активи

	Права	Програмни продукти	Други активи	Общо
Отчетна стойност				
Сядао към 31.12.2015	27	36	185	248
Сядао към 31.12.2016	27	36	185	248
Сядао към 31.12.2017	27	36	185	248
Амортизация				
Сядао към 31.12.2015	22	28	185	235
Постъпнал	4	2		6
Сядао към 31.12.2016	26	30	185	241
Постъпнал	1	2		3
Сядао към 31.12.2017	27	32	185	244
Балансова стойност				
Балансова стойност към 31.12.2016	1	6	-	7
Балансова стойност към 31.12.2017	-	4	-	4

1.3. Нетекущи финансови активи

Нетекущите финансови активи включват инвестиция в дъщерно дружество както следва:

Вид	31.12.2017 г.		31.12.2016 г.	
	размер	стойност	размер	стойност
ООО Випом Трейд- Русия	100%	1	100%	3
Общо		1		3

В края на 2015г. Випом АД регистрира дъщерно Дружество с ограничена отговорност "Випом Трейд". Капиталът на дружеството ефективно е внесен през 2016 г. Юрилическото лице е регистрирано в гр. Москва – Руска федерация, като капиталът му е в размер на 50 хиляди руски рубли (прибл. хиляда лева към момента на регистрацията му) и е 100% собственост на Випом АД. Дъщерното дружество извършва продажби на пазарите на Руската Федерация и други страни от ОНД на стоки, произведени и доставени му от дружеството-майка - Випом АД.

1.4. Активи по отсрочени данъци

Временна разлика	31 декември 2016		Движение на отсрочените данъци за 2017				31 декември 2017	
	временна разлика	отсрочен данък	увеличение		намаляние		временна разлика	отсрочен данък
			временна разлика	отсрочен данък	временна разлика	отсрочен данък		
Активи по отсрочени данъци								
Обезценка	582	58	50	5	-	-	632	63
Компенсирани отпуски	14	1	42	4	(14)	(1)	42	4
Доходи на физ. лица	7	1	8	1	(7)	(1)	8	1
Провизии	88	9	11	1			99	10
Общо активи:	691	69	111	11	(21)	(2)	781	78
Пасиви по отсрочени данъци								
Амортизации	552	55			(44)	(4)	508	51
Общо пасиви:	552	55	-	-	(44)	(4)	508	51
Отсрочени данъци (нето)	139	14	111	11	23	2	273	27

1.5. Материални запаси

Материалните запаси на дружеството включват:

Вид	31.12.2017 г.	31.12.2016 г.
Материали в т.ч. /нето/	491	537
Основни материали	391	387
Резервни части	47	48
Други материали	211	211
Материали бронз	233	232
Обезценка на материали	(391)	(341)
Продукция /нето/	2,318	2,504
Продукция	2,558	2,744
Обезценка на продукция	(240)	(240)
Незавършено производство /нето/	268	274
Незавършено производство	268	274
Общо	3,077	3,315

Към 31.12.2017 г., Дружеството е направило преглед на наличните материали и готова продукция, за да прецени дали има индикации за обезценка. При прегледа са използвани значителни преценки, допускания и несигурни бъдещи събития, като възможността за реализация, чрез продажба или влягане в производството, на определени позиции в рамките на следващия едногодишен период, данни за последни доставни и продажни цени на материалните запаси. При този преглед ръководството на дружеството е преценило да бъде извършена обезценка на материали в размер на 50 хил.лв. Общият размер на натрупаната обезценка към 31.12.2017 год. е в размер на 631 хил.лв., съответно за материали – 391 хил. лв. и продукция 240 хил.лв. (31.12.2016 год. е в размер на 581 хил.лв., съответно за материали - 341 хил.лв. и продукция - 240 хил.лв.)

Балансовата сума на материалните запаси, които са дадени в залог за обезпечаване на пасиви е 500 х.лв.

1.6. Текущи търговски и други вземания

Вид	31.12.2017 г.	31.12.2016 г.
Вземания от свързани лица в групата /нето/	61	79
Вземания по продажби	61	79
Вземания от свързани лица извън групата /нето/	1,457	1,666
Вземания по продажби	1,457	1,666
Вземания по продажби /нето/	171	183
Вземания по продажби	171	183
Вземания по предоставени аванси /нето/	8	11
Вземания по предоставени аванси	8	11
Други текущи вземания	6	2
Предоставени гаранции и депозити	2	1
Предплатени разходи	1	-
Други вземания	3	1
Общо	1,703	1,941

1.7. Данъци за възстановяване

Вид	31.12.2017 г.	31.12.2016 г.
Данък върху добавената стойност	-	5
Общо	-	5

1.8. Парични средства

Вид	31.12.2017 г.	31.12.2016 г.
Парични средства в брой	4	11
в лева	4	5
във валута	-	6
Парични средства в разплащателни сметки	984	536
в лева	58	4
във валута	926	532
Парични еквиваленти	1	-
Вземания от подотчетни лица	1	-
Общо	989	547

Равнение на Парични средства отчет за финансово състояние – отчет за паричен поток

Вид	31.12.2017 г.	31.12.2016 г.
Парични средства и парични еквиваленти в отчет за финансовото състояние	989	547
Парични средства и парични еквиваленти в отчет за паричните потоци	989	547

1.9. Собствен капитал

1.9.1. Основен акционерен капитал

Към 31.12.2017 г. акционерният капитал на Випом АД е в размер на 299,120 лева, разпределен в 299,120 броя обикновени поименни безналични свободно прехвърляеми акции, всяка с номинална стойност от 1 (един) лев.

Разпределението на акционерния капитал към 31 декември е, както следва:

Акционер	31.12.2017 г.				31.12.2016 г.			
	Брой акции	Стойност	Платени	% Дял	Брой акции	Стойност	Платени	% Дял
Pandects CO Кипър	147,000	147,000	147,000	49.14%	147,000	147,000	147,000	49.14%
ИНС ГВ ООД	36,800	36,800	36,800	12.30%	-	-	-	-
Рилски Лен АД	33,170	33,170	33,170	11.09%	33,170	33,170	33,170	11.09%
Рилентекс АД	25,873	25,873	25,873	8.65%	-	-	-	-
Приви АД	15,666	15,666	15,666	5.24%	15,666	15,666	15,666	5.24%
ТК Холд АД	5,551	5,551	5,551	1.86%	5,551	5,551	5,551	1.86%
Бул Холдинг АД	20	20	20	0.01%	20	20	20	0.01%
Норди АД	-	-	-	-	32,753	32,753	32,753	10.95%
ЛГР АД	-	-	-	-	29,920	29,920	29,920	10.00%
ДФ Капман Капитал	-	-	-	-	1,700	1,700	1,700	0.57%
Физически лица	35,040	35,040	35,040	11.71%	33,340	33,340	33,340	11.14%
Общо:	299,120	299,120	299,120	100.00%	299,120	299,120	299,120	100.00%

1.9.2. Резерви

	Преоценка на задълженията по планове с дефинирани доходи	Общи резерви	Общо резерви
Резерви към 31.12.2015 г.	(23)	7,796	7,773
Преизчислени резерви към 31.12.2015 г.	(23)	7,796	7,773
Увеличения от:	(21)	-	(21)
Резерв от планове с дефинирани доходи	(21)	-	(21)
Резерви към 31.12.2016 г.	(44)	7,796	7,752
Увеличения от:	(4)	-	(4)
Резерв от планове с дефинирани доходи	(4)	-	(4)
Резерви към 31.12.2017 г.	(48)	7,796	7,748

1.9.3. Финансов резултат

Финансов резултат	Стойност
Печалба към 31.12.2015 г.	424
Преизчислен остатък към 31.12.2015 г.	474
Увеличения от:	21
Печалба за годината 2016	21
Печалба към 31.12.2016 г.	495
Увеличения от:	20
Печалба за годината 2017	20
Намалявания от:	3
Други	3
Печалба към 31.12.2017 г.	518
Финансов резултат към 31.12.2015 г.	424
Финансов резултат към 31.12.2016 г.	495
Финансов резултат към 31.12.2017 г.	518

1.10. Нетекущи провизии

Вид	31.12.2017 г.	31.12.2016 г.
Дългосрочни задължения към персонала при пенсиониране	148	133
Общо	148	133

Дългосрочните задължения към персонала при пенсиониране включват сегашната стойност на задължението на дружеството за изплащане на обезщетения на лица от наетия персонал към датата на отчета за финансово състояние при настъпване на пенсионна възраст.

Изменението в сегашната стойност на задълженията към персонала при пенсиониране е както следва:

Вид	31.12.2017 г.	31.12.2016 г.
Сегашна стойност на задължението на 1 януари	133	119
Задължение признато в баланса на 1 януари	133	119
Разход за лихви	3	3
Разход за текущ стаж	20	17
Разходи за минал стаж	4	-
Извършени плащания през периода	(15)	(27)
Актуерна печалба призната през периода	3	21
Сегашна стойност на задължението към 31 декември	148	133
Задължение признато в баланса към 31 декември	148	133

Очакваните плащания във връзка със задълженията за доходи на персонала при пенсиониране са представени в таблицата. Сумите са представени в хил.лв.:

Вид (срок)	Задължение	Сума при пенсиониране
1. Краткосрочни (<=12м.)	12	12
2. Дългосрочни (>12м.)	136	587
Общо:	148	599

1.11. Текущи търговски и други задължения

Вид	31.12.2017 г.	31.12.2016 г.
Задължения към свързани лица извън групата	25	26
Задължения по гаранции и депозити	25	26
Задължения по доставки	72	100
Задължения по получени аванси	65	274
Други текущи задължения	36	44
Задължения по застраховки	1	1
Други задължения	35	43
Общо	198	444

1.12. Данъчни задължения

Вид	31.12.2017 г.	31.12.2016 г.
Данък върху добавената стойност	8	-
Корпоративен данък	14	9
Данък върху доходите на физическите лица	9	6
Данък върху разходите	3	3
Общо	34	18

1.13. Задължения към персонал

Вид	31.12.2017 г.	31.12.2016 г.
Задължение към персонал	66	36
в т.ч. задължения по неизползвани отпуски	35	12
Задължение към социално осигуряване	41	27
в т.ч. задължения по неизползвани отпуски	7	2
Задължение към ключов ръководен персонал - възнаграждения	5	4
Задължение към ключов ръководен персонал - осигуровки	2	1
Общо	114	68

1.14. Безвъзмездни средства, предоставени от държавата

Безвъзмездните средства, предоставени от държавата, са по сключени договори с „Институт по металоосене и лъсърски технологии“ АД за безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ 2014 -2020 във връзка с доставка, инсталиране и тестване на инсталация за регенериране на отработени формовъчни смеси, включително линия за самоподготовка с обща стойност на договора в размер на 735 хил.лв. и размер на финансирането в размер на 441 хил. лв.

Към 31 декември 2017 г. безвъзмездни средства, предоставени от държавата в размер на 419 хил. лв. (31.12.2016 год. - 309 хил.лв.) и са свързани с доставка и изграждане на актив.

2. Отчет за доходите

2.1. Приходи

2.1.1. Приходи от продажби

Вид приход	2017 г.	2016 г.
Продажби на продукция в т.ч.	3,280	2,977
Продажби вътрешен пазар -помпи	941	1,089
Продажба износ -помпи	2,339	1,888
Продажби на услуги	1	2
Други приходи в т.ч.	73	25
Продажби на материали	17	7
Продажби на наеми	19	5
Отписани задължения	23	-
Безвъзмездно получени активи	9	-
Други	5	13
Общо	3,354	3,004

2.1.2. Приходи от безвъзмездни средства предоставени от държавата

Приходите от безвъзмездни средства предоставени от държавата са свързан с доставка и изграждане на актив и са в размер на 22 хил. лв. (31.02.2016 год. няма реализирани приходи от безвъзмездни средства)

2.1.3. Финансови приходи

Вид приход	2017 г.	2016 г.
Приходи от лихви в т.ч.	-	1
по търговски заеми	-	1
Общо	-	1

2.2. Разходи

2.2.1. Използвани суровини, материали и консумативи

Вид разход	2017 г.	2016 г.
Основни материали за производство	806	836
Спомагателни материали	43	48
Горивни и смазочни материали	22	21
Резервни части	-	33
Работно облекло	5	1
Ел. енергия	297	291
Вода	14	13
Офис материали и консумативи	6	6
Купони за безплатна храна	26	22
Общо	1,219	1,271

2.2.2. Разходи за външни услуги

Вид разход	2017 г.	2016 г.
Нает транспорт	4	11
Наеми	27	31
Ремонти	15	9
Реклама	2	1
Съобщителни услуги	17	16
Консултантски и други договори	3	2
Граждански договори и хонорари	37	40
Застраховки	6	6
Данъци и такси	51	47
Охрана	31	30
Трудова медицина	3	3
Абонаменти	13	8
Такси	8	9
Други разходи за външни услуги	16	19
Общо	233	232

2.2.3. Разходи за амортизации

Вид разход	2017 г.	2016 г.
Разходи за амортизации на производствени	177	141
дълготрайни материални активи	177	137
дълготрайни нематериални активи	-	4
Разходи за амортизации на административни	58	62
дълготрайни материални активи	55	60
дълготрайни нематериални активи	3	2
Общо	235	203

2.2.4. Разходи за заплати и осигуровки на персонала

Разходи за:	2017 г.	2016 г.
Разходи за заплати на в т.ч.	1,122	1,019
производствен персонал	703	652
административен персонал	419	367
Разходи за осигуровки на в т.ч.	233	209
производствен персонал	150	136
административен персонал	83	73
в т.ч. разходи на ключов ръководен персонал	75	48
в т.ч. разходи по неизползвани отпуски	42	10
Общо	1,355	1,228

2.2.5. Обезценка на активи

През текущия период дружеството е начислило обезценка на материали в размер на 50 хил. лв. (31.12.2016 год. няма начислена обезценка).

2.2.6. Други разходи

Вид разход	2017 г.	2016 г.
Разходи за командировки	14	6
Разходи представителни	8	3
Разходи за алтернативни данъци	3	3
Разходи по изпитвателни дела	6	46
Провизии за задължения	10	1
Разходи без документ	4	5
Непризнат данъчен кредит	2	3
Други разходи	2	1
Общо	49	68

2.2.6. Корективни суми

Вид разход	2017 г.	2016 г.
Балансова стойност на продадени активи /нето/	3	2
Балансова стойност на продадени активи	3	2
Изменение на запасите от продукция /нето/	192	(52)
Изменение на запасите от продукция	192	(52)
Общо	195	(50)

2.2.7. Финансови разходи

Вид разход	2017 г.	2016 г.
Разходи за лихви в т.ч.	1	9
по заеми от финансови предприятия	1	6
други	-	3
Отрицателни курсови разлики	5	6
Други финансови разходи	13	13
Общо	19	28

2.2.8 Разход за данъци

Основните компоненти на разхода за данък върху доходите за годините, приключващи на 31 декември 2017 г. и 2016 г., включват:

	2017	2016
	BGN '000	BGN '000
Данъчна печалба / загуба за годината	138	85
<i>Текущ разход за данъци от печалбата за годината - 10%</i>	<i>(14)</i>	<i>(9)</i>
<i>Отсрочени данъци върху печалбата</i>	<i>13</i>	<i>5</i>
<i>Свързани с възникване и/или обратно проявление на временни разлики</i>	<i>13</i>	<i>5</i>
Общо разход за данъци върху печалбата, отчетен в отчета за всеобхватния доход	(1)	(4)

Равнението между данъка върху доходите и счетоводната печалба преди данъци, умножена по законовата данъчна ставка за Дружеството за годините, приключващи на 31 декември 2017 г. и 2016 г., е както следва:

	2017	2016
	<i>BGN '000</i>	<i>BGN '000</i>
Счетоводна печалба/загуба за годината	21	25
Данъци върху печалбата - 10%	(2)	(3)
От непризнати суми по данъчната декларация	1	(1)
Свързани с увеличения	1	(1)
Общо икономия/разход за данъци, отчетен в отчета за всеобхватния доход	(1)	(4)
Ефективна данъчна ставка	-2.38%	-14.33%

Съгласно действащото законодателство печалбите се облагат с корпоративен данък в размер 10%. За изчисляване размера на отсрочените данъци е ползвана ставка 10%, която се очаква да е валидна при обратното проявление.

ДРУГИ ОПОВЕСТЯВАНИЯ

1. Свързани лица и сделки със свързани лица

Дружеството оповестява следните свързани лица:

Свързани лица, притежаващи над 5% от акциите на дружеството са:

Pandects CO Ltd – 49.14%.

ИНС ГВ ООД – 12.30%

Рилски Лен АД – 11.09%

Рилентекс АД – 8,65%

Приви АД – 5.24%

Ключов управленски персонал

Членовете на Съвета на директорите и Изпълнителния директор са ключовия управленски персонал, който отговаря за планирането, текущото ръководене и контролиране дейността на дружеството.

Гошо Цанков Георгиев

Красимир Андреев Кръстев

Иван Петров Ревалски

Дъщерни предприятия:

ООО Випом Трейд - Руска Федерация

Други свързани лица

Другите свързани лица включват дружества, в които ключовият ръководен персонал притежава участие над 25% в капиталите на други предприятия и/ или участва в управлението

"Бодисенс" ЕООД, гр. София, ул. "Манастирска" №41, ЕИК 201282597

"Бонора" АД, гр. София, бул. "Цар Борис III" №140, ЕИК 130925020

"Випом" ООО - Москва, Руска Федерация

"Випом инвест" АД, гр.София, бул. "Цар Борис III" №140, ЕИК105036955

"Ливест" АД, гр.София, ул. "Беломорски проход" №66, ЕИК130925013

"Приви" АД, гр.София, ул. "Беломорски проход" №66, ЕИК130688653

"Ремано" ЕООД, гр. София, бул. "Цар Борис III" №140, ЕИК 203170077

"Стаксел" АД, гр. София, бул. "Цар Борис III" №140, ЕИК 203864280

"Добруджанска мебел" АД, гр. София, бул. "Цар Борис III" №140, ЕИК 834025235

"Изгрев" АД, гр. София, бул. "Цар Борис III" №140, ЕИК106006580
 "Модул" АД, гр. Бяла, ул. "Кольо Фичето" №15, ЕИК 117008114
 "ППС" АД, гр. София, ул. "Горица" №6, ЕИК 831639462
 "ППС-Имоти" АД, гр.София ул. "Горица" №6, ЕИК131111996
 "Рилски лен" АД, гр.Самоков, ул. "Софийско шосе" №9, ЕИК122006101
 "ТК Текс" АД, гр. Бяла Слатина, ул. "Индустриална" №2, ЕИК 106579808
 "ТК Холд АД", гр. София, гр. София, бул. "Цар Борис III" №140, ЕИК 121657705

През отчетният период дружеството е осъществило сделки със следните свързани лица:
Продажби към свързани лица в групата

Клиент	Вид сделка	2017 г.	2016 г.
ООО Випом Трейд Русия	продажби на помпи	649	283
Общо		649	283

Вземания от свързани лица в групата

Клиент	31.12.2017 г.	31.12.2016 г.
ООО Випом Трейд Русия	61	79
Общо	61	79

Вземания от свързани лица извън групата

Клиент	31.12.2017 г.	31.12.2016 г.
ООО Випом - Москва, Руска Федерация	1,457	1,666
Общо	1,457	1,666

Задължения към свързани лица извън групата

Доставчик	31.12.2017 г.	31.12.2016 г.
Физически лица	25	26
Общо	25	26

Доходи на ключов ръководен персонал

Начислените доходи на ключовия управленски персонал за 2017 г. са в размер на 84 хил. лв.

Нетна печалба на акция

Изчисляване на Нетна печалба на акция:	2017 г.	2016 г.
Нетна печалба: (BGN'000)	20	21
Среднопретеглен брой акции	299,120	299,120
Нетна печалба на акция	0.07	0.07

2. Управление на капитала

Вид	31.12.2017 г.	31.12.2016 г.
Общо дългов капитал	-	-
Намален с паричните средства и парични еквиваленти	(989)	(547)
Нетен дългов капитал	(989)	(547)
Общо собствен капитал	8,565	8,546
Общо капитал	7,576	7,999
Съотношение на задължнялост	(0.13)	(0.07)

С управлението на капитала дружеството цели да създава и поддържа възможности то да продължи да функционира като действащо предприятие и да осигурява съответната възвръщаемост на инвестираните средства на акционерите и стопански ползи на другите

заинтересовани лица и участници в неговия бизнес, както и да поддържа оптимална капиталова структура, за да се редуцират разходите за капитал.

Дружеството текущо наблюдава осигуреността и структурата на капитала си. Дружеството използва различни източници за финансиране на своята дейност като това са както собствени така и заемни средства от банки и свързани лица.

3. Управление на финансовия риск

В хода на обичайната си дейност дружеството може да бъде изложено на различни финансови рискове, най-важните от които са: валутен риск, кредитен риск и ликвиден риск. Затова общото управление на риска е фокусирано върху минимизирането на потенциалните отрицателни ефекти, които биха могли да се отразят върху финансовите резултати. Финансовите рискове текущо се идентифицират, измерват и наблюдават с помощта на различни контролни механизми, за да се определят адекватни цени на услугите, предоставяни от дружеството, да се оценят адекватно формите на поддържане на свободните ликвидни средства, без да се допуска неоправдана концентрация на даден риск. Политиката на предприятието за цялостно управление на рисковете е съсредоточена и има за цел да намали евентуалните неблагоприятни ефекти върху финансовия резултат.

Управлението на риска се осъществява текущо от ръководството на дружеството съгласно политиката определена от Съвета на директорите.

По-долу са описани различните видове рискове, на които е изложено дружеството при осъществяване на неговата дейност, както и възприетият подход при управлението на тези рискове.

Категории финансови инструменти:

Финансови активи	31.12.2017 г.	31.12.2016 г.
Кредити и вземания	1,692	1,929
Краткосрочни вземания от свързани предприятия	1,518	1,745
Търговски вземания	171	183
Други вземания	3	1
Парични средства и парични еквиваленти	989	547
Общо финансови активи	2,681	2,476

Финансови пасиви	31.12.2017 г.	31.12.2016 г.
Търговски и други задължения	108	144
Търговски задължения	72	100
Други задължения	36	44
Общо финансови пасиви по амортизирана стойност	108	144

Кредитен риск

Кредитен е рискът, при който клиентите на дружеството няма да бъдат в състояние да изплатят изцяло и в обичайно предвидените срокове дължимите от тях суми по търговските вземания. Последните са представени в отчета за финансово състояние в нетен размер, след приспадане на начислените обезценки по съмнителни и трудносъбираеми вземания. Такива обезценки са направени където и когато са били налице събития, идентифициращи загуби от несъбираемост съгласно предишен опит.

Финансовите активи на дружеството са концентрирани в две групи: парични средства и вземания от клиенти.

Паричните средства в дружеството и разплащателните операции са съсредоточени в Интернешънъл Асет Банк АД. Ръководството счита, че не е налице риск, доколкото обслужващата банка е със стабилна ликвидност.

Излагането на дружеството на кредитен риск по отношение на вземанията от клиенти е ограничено до размера на балансовата стойност на финансовите активи, признати към датата на отчета, както е посочено по-долу:

31.12.2017 г.	Просрочени	С ненастъпил падеж	Общо
	не обезценени	не обезценени	
Текущи активи	1,457	235	1,692
Текущи търговски и други вземания от свързани лица	1,457	61	1,518
Текущи търговски и други вземания	-	174	174
Общо финансови активи	1,457	235	1,692

Просрочените вземания са предмет на съдебен спор (Приложение 5) и са обезпечени със золог по реда на Закона за особените залози, запис на заповед и поръчителство. Обезпечението покрива 100 % от балансовата стойност на вземането., поради което ръководството е преценило, че не съществуват индикации за обезценка.

Ръководството счита че гореупоменатите финансови активи са с добра кредитна оценка и не съществува риск по отношение на възстановимата им стойност.

Ликвиден риск

Ликвидният риск се изразява в негативната ситуация дружеството да не бъде в състояние да посрещне безусловно всички свои задължения съгласно техния падеж. То провежда консервативна политика по управление на ликвидността, чрез която постоянно поддържа оптимален ликвиден запас парични средства и добра способност за финансиране на стопанската си дейност. Текущо матурирестът и своевременното осъществяване на плащанията се следи от финансово-счетоводния отдел, като се поддържа необходимата информация за наличните парични средства и предстоящите плащания.

31.12.2017 г.	на виждане	до 1 м.	7-12 м.	Общо
Текущи активи	988	236	1,457	2,681
Текущи търговски и други вземания от свързани лица		61	1,457	1,518
Текущи търговски и други вземания		174		174
Парични средства и парични еквиваленти	988	1		989
Текущи пасиви	-	108	-	108
Текущи търговски и други задължения		108		108
Нетен ликвиден дисбаланс - краткосрочен	988	128	1,457	2,573
Кумулативен ликвиден дисбаланс - краткосрочен	988	1,116	2,573	2,573
Общо финансови активи	988	236	1,457	2,681
Общо финансови пасиви	-	108	-	108
Общо Нетен ликвиден дисбаланс	988	128	1,457	2,573
Общо Кумулативен ликвиден дисбаланс	988	1,116	2,573	2,573

Пазарен риск

Рискът, че справедливата стойност или бъдещите парични потоци на финансовия инструмент ще варират поради промени в пазарните цени. Пазарният риск се състои от три вида риск:

- *Валутен риск*

Валутния рис произтича от варирането на стойностите на финансовите инструменти поради промени на валутните курсове.

Основната част от операциите на дружеството обичайно са деноминирани в български лева и/или в евро. Дружеството реализира част от своята готова продукция в Русия в евро и по този начин елиминира валутния риск, свързан с обезценката на руската рубла. В евро са деноминирани и разчетите с дъщерното дружество в Русия..

Поради това то не е изложено на съществен валутен риск от варирането на стойностите на финансовите инструменти поради промени на валутните курсове.

Активите и пасивите, деноминирани в български левове и чуждестранна валута са представени, както следва:

31.12.2017 г.	в USD	в EUR	в BGN	Общо
Текущи активи	2	2,540	139	2,681
Текущи търговски и други вземания от свързани лица		1,518		1,518
Текущи търговски и други вземания		98	76	174
Парични средства и парични еквиваленти	2	924	63	989
Текущи пасиви	-	-	108	108
Текущи търговски и други задължения			108	108
Издаване на краткосрочен риск	2	2,540	31	2,573
Общо финансови активи	2	2,540	139	2,681
Общо финансови пасиви	-	-	108	108
Общо издаване на валутен риск	2	2,540	31	2,573

• *Лихвен риск*

Лихвеният риск произтича от варирането на стойностите на финансови инструменти поради промени в пазарните лихвени проценти.

В структурата на активите на дружеството лихвоносните активи са представени от паричните средства, които са с фиксиран лихвен процент. Всички други финансови активи и пасиви са безлихвени, поради което финансовият резултат и паричните потоци на дружеството в голяма степен не са зависими от промяната в пазарните лихвени проценти.

31.12.2017 г.	безлихвени	Общо
Текущи активи	2,681	2,681
Текущи търговски и други вземания от свързани лица	1,518	1,518
Текущи търговски и други вземания	174	174
Парични средства и парични еквиваленти	989	989
Текущи пасиви	108	108
Текущи търговски и други задължения	108	108

• *Друг ценови риск*

Рискът, че справедливата стойност или бъдещите парични потоци на финансовия инструмент ще варират поради промени в пазарните цени (различни от тези, възникващи от лихвен риск или валутен риск), независимо от това дали тези промени са причинени от фактори, специфични за отделния финансов инструмент или нетовия емитент, или от фактори, влияещи върху всички подобни финансови инструменти, търгувани на пазара.

Този риск се обуславя основно от два фактора:

- нарастване на доставните цени на суровините и материалите, доколкото същите заемат съществен дял в разходите за дейността,

- силната конкуренция на вътрешния и външния пазар, която оказва отражение и в цените на произвежданата продукция.

Политиката на предприятието за цялостно управление на рисковете е съсредоточена и има за цел да намали евентуалните неблагоприятни ефекти върху финансовия резултат.

4. Ключови приблизителни оценки и преценки на ръководството с висока несигурност

В настоящи индивидуален финансов отчет при определяне на стойността на някои от активите, пасивите, приходите и разходите ръководството е направило някои счетоводни предположения и приблизителни счетоводни преценки. Всички те са направени на основата на най-добрата преценка и информация, с която е разполагало ръководството към края на отчетния период. Действителните резултати биха могли да се различават от представените в настоящия индивидуален финансов отчет.

4.1. Обезценка на материални запаси

В края на всяка финансова година дружеството извършва преглед на състоянието, срока на годност и използваемостта на наличните материални запаси. При установяване на запаси, които съдържат потенциална вероятност да не бъдат реализирани по съществуващата им балансова стойност в следващите отчетни периоди, дружеството обезценява материалните запаси до нетна реализируема стойност. При преглед към 31.12.2017 г. са установени индикации за обезценка на материални запаси и е начислена обезценка в размер на 50 хил. лв. Признатите обезценки към 31.12.2017 год. са в размер на 631 хил.лв., съответно за материали – 391 хил. лв. и продукция 240 хил.лв. (към 31.12.2016 год. са в размер на 581 хил.лв., съответно за материали - 341 хил.лв. и продукция - 240 хил.лв.)

4.2. Обезценка на вземания

Към края на всеки отчетен период ръководството извършва преглед на приблизителна оценка за загуби от съмнителни и несъбираеми вземания.

Обезценка на търговски вземания се формира, когато са налице обективни доказателства, че дружеството няма да може да събере цялата сума по тях съгласно оригиналните условия на вземанията. За такива доказателства ръководството приема: установяването на значителни финансови затруднения на длъжника по вземането, вероятност длъжникът да влезе в процедура на несъстоятелност или друга финансова реорганизация.

За дружеството е определен обичаен период от 60 дни, за който не начислява лихви на контрагентите. За част от клиентите, с които дружеството поддържа дългосрочно търговско сътрудничество, се допуска по-дълъг период - до 120 дни. След изтичане на обичайният или конкретно договорен период, ръководството прави преглед на цялата експозиция на клиента и преценява наличието на условия за обезценка. Тези обстоятелства се вземат под внимание от ръководството, когато се определя и класифицира дадено вземане за обезценка. Стойността на обезценката е разликата между балансовата стойност на даденото вземане и сегашната стойност на прогнозираните бъдещи парични потоци, дисконтирани по оригинален ефективен лихвен процент. Всички съмнителни вземания, които не са събрани в продължение на повече от една година, се третираят като несъбираеми и се обезценяват, доколкото се преценява, че съществува висока несигурност за тяхното събиране в бъдеще.

Към края на отчетния период не са установени индикации за обезценка на вземания.

Към 31 декември 2017 г. матуритетът на вземанията от клиенти е както следва:

Период на възникване	Сума	Относителен дял
До 90 дни	69	40%
91 – 180 дни	1	1%
181 – 360 дни	1	1%
1 до 2 години	39	23%
над 2 години	61	36%
Общо	171	100%

Вземане от свързани лица в размер на 1,457 хил.лв. е с матуритет над 1 година. Дружеството е анализирано възможните рискове относно събираемостта на това вземане, което е предмет и в процедура на съдебен спор (Приложение 5) и е обезпечено на 100% от балансовата му стойност със залог по реда на Закона за особените залози, запис на заповед и поръчителство, поради което ръководството е преценило, че не съществува риск относно възстановимата му стойност.

4.3. Провизии за съдебни дела

По откритите заведени съдебни дела срещу дружеството ръководството е преценило, съвместно с адвокатите му, че на настоящия етап вероятността и рисковете за негативен изход от тях е все още под 50 % или равна на 50%, поради което не са признати провизии за задължения по дела в отчета за финансовото състояние към 31 декември 2017 г. (Приложение 5 Условни активи и пасиви).

4.4. Актюерски оценки

При определяне на сегашната стойност на дългосрочните задължения към персонала при пенсиониране са използвани изчисления на сертифицирани актюери, базирани на предположения за смъртност, темп на текучество на персонала, бъдещо ниво на работни заплати и дисконтов фактор, които предположения са преценени от ръководството като разумни и уместни за дружеството.

При определяне на настоящата стойност към 31 декември 2017 г. са направени следните актюерски предположения:

- за определяне на дисконтовия фактор е използвана норма на база годишен лихвен процент в размер на 2,0% (2016 г.: 2,5 %). Направеното предположение се базира на база информация от европейската централна банка за дългосрочен лихвен процент за целите на конвергенцията - 10 години падеж, деноминиран в български лева;
- предположението за бъдещото ниво на работните заплати се базира на предоставената информация от ръководството на дружеството и е в размер на 5 % годишен ръст спрямо предходния отчетен период (2016 г.: 5 %);
- смъртност – по таблицата за смъртност на НСИ за общата смъртност на населението на България за периода 2014 г. - 2016 г. ;
- темп на текучество – между 0 и 16 % в зависимост от пет обособени възрастови групи

В таблицата по-долу е представен анализ на чувствителността спрямо значителните предположения към 31.12.2017 г, изчислен на база на метод, който екстраполира ефекта върху задълженията за доходи на персонала при пенсиониране, при разумна промяна в основните предположения към края на отчетния период.

Значителни предположения	Изменение	Ефект	Ефект, %
Норма на дисконтиране	1.00%	-7,889	-5.34%
Норма на дисконтиране	-1.00%	8,632	5.85%
Текучество на персонал, год	-1	7,808	5.29%
Текучество на персонал, год	1	-8,711	-5.90%
Възнаграждение	1.00%	6,064	4.11%
Възнаграждение	-1.00%	-6,064	-4.11%
Промяна на очакваната продължителност на живот в години	-1	-1,021	-0.69%
Промяна на очакваната продължителност на живот в години	1	911	0.62%

5. Условни активи и пасиви

Заведени съдебни дела от и срещу дружеството

Искове, по които дружеството е ищец

В Арбитражния съд на Орловска област, Руска Федерация е в ход производство по несъстоятелност на дългогодишен търговски партньор на "Випом" АД - ООО "Гидромаш", касаещо вземания на Дружеството с цена на иска 52 309 273 рубли (851 851,91 евро по курса на Централната Банка на Руската федерация към деня на обявяване на несъстоятелността). Исковото заявление на Дружеството за включване в списъка на кредиторите е подадено на 21.09.2015г. С определение на съда от 08.02.2016 г. са поискани допълнителни документи, доказващи наличието и размера на задължението. С няколко поредни определения, последното от които от 26.12.2016г., заявлението на "Випом" АД е оставяно без движение. Със съдебно определение от 02.02.2017 г. е насрочена дата за разглеждане по същество - 22.02.2017г. С определение от 22.02.2017г. заседанието е отложено за 27.03.2017г, а в последствие, с нова поредица от определения, последното от които е от 20.02.2018г. - за 27.03.2018г. Към момента на изготвяне на годишния отчет и настоящия документ няма информация за постановено решение по исковото заявление на Дружеството. Във връзка с ципираното вземане, Дружеството е завело и дело в Окръжен съд - Видин срещу ООО "Випом" - Москва с частичен иск 254 851.91 евро. Към момента на изготвяне на годишния отчет и настоящия документ делото е обявено за решаване. Освен това, пълният размер на вземането на "Випом" АД е обезпечен със залог по реда на Закона за особените залози, запис на заповед и поръчителство..

Не са регистрирани други висящи съдебни, административни или арбитражни производства, касаещи задължения или вземания на Дружеството в крупен размер.

Дружеството е ищец по други изпителни и граждански дела с общ финансов интерес приблизително 60 хил.лв.

Искове, по които дружеството е ответник

Срещу дружеството са заведени граждански дела, свързани предимно с претенции на бивши служители на дружеството с различен предмет, които индивидуално са несъществени. Общо претендиращият финансов интерес по тези дела е в размер приблизително на 10 хил.лв.

По откритите заведени съдебни дела срещу дружеството ръководството е преценило, съвместно с адвокатите му, че на настоящия етап вероятността и рисковете за негативен изход от тях е все още под 50 % или равна на 50%, поради което не са признати провизии за задължения по дела в отчета за финансовото състояние към 31 декември 2017 г.

Предоставени гаранции и обезпечения на трети лица

По договор за предоставен банков заем, дружеството е учредило следните обезпечения:

- Договор за кредитна линия от Интернешънъл Асет Банк АД с разрешен размер 400 хил. лв. е обезпечен със запис на заповед за 400 хил. лв. и договорна ипотека на административна сграда, собственост на дружеството, с балансова стойност към 31.12.2017г. в размер на 63 хил. лв. (31.12.2016 г. – 67 хил. лв.).

Банкови гаранции, издадени в полза на дружеството:

Действащите банкови гаранции към 31.12.2017 год., издадени в полза на Випом АД са:

- Размер - 20 хил. лв. с краен срок 12.11.2018 год.
- Размер – 12 хил. лв. с краен срок 31.08.2019 год.

6. Действащо предприятие

Ръководството на дружеството счита, че предприятието е действащо и ще остане действащо, няма планове и намерения за преустановяване на дейността.

7. Оповестяване съгласно законови изисквания

Дружеството е сключило договор с одиторско дружество „ЕЙЧ ЕЛ БИ БЪЛГАРИЯ“ ООД за независим финансов одит в съответствие със ЗНФО и Международните одиторски стандарти на годишният индивидуален финансов отчет. Договорът възлиза на стойност 8 хил.лв. Регистрираните одитори не са предоставяли други услуги извън одита.

8. Потенциални ефекти от приложението на нови МСФО

МСФО 9 Финансови инструменти

Ръководството на Дружеството е направило преглед на своите финансови активи и пасиви за ефектите при класификацията от прилагането на новия стандарт от 01 януари 2018 година. Основните финансови активи, които Дружеството отчита са Търговски и други вземания, парични средства и парични еквиваленти. Дружеството не очаква изискванията на новия МСФО 9 да окажат съществено влияние върху класификацията на неговите финансови активи и пасиви, тъй като новите изисквания засягат само счетоводното отчитане на финансови пасиви, определени по справедлива стойност през печалбата или загубата, а то няма такива пасиви. МСФО 9 изисква от Дружеството да отчита очакваните кредитни загуби по всички свои дългови ценни книжа, заеми и търговски и други вземания или на 12-месечна база, или в течение на техния срок.

Дружеството е в процес на анализ и оценяване на ефекта от прилагането на новия модел за обезценка, поради което не може да представи количествена информация.

МСФО 15 Приходи от договори с клиенти

Ръководството е извършило анализ и към настоящия момент е определило, че промените в новия стандарт не биха оказали съществено влияние върху стойностите и класификацията на активите и пасивите, операциите и резултатите от дейността на Дружеството по отношение на неговите приходи от дейността и/или вземанията, доколкото не се очаква промяна в бизнес модела, нито промяна във времевия хоризонт на прехвърляне на контрола към клиентите от оказваните от Дружеството услуги или отчитането на продажбите на продукция и стоки.

Обичайно при договорите с клиенти продажбата на продукция и стоки е единственото задължение за изпълнение. Дружеството е оценило, че признаването на приходите по МСФО 15 ще настъпи в момента, в който контролът се прехвърля на клиента, т.е. в момента когато продукцията (стоките) са доставени на клиента, като няма съществена разлика във времевия хоризонт на прехвърляне на рисковете по политиката по настоящем, която Дружеството следва съгласно МСС, следователно по тези договори приемането на МСФО 15 не се очаква да окаже никакво влияние върху приходите и печалбата или загубата на Дружеството.

9. Събития след края на отчетния период

С Протокол от 16.03.2018 год. от заседание на извънредно Общо събрание на акционерите е взето решение за разпределяне на дивидент. Общата сума за разпределение е 472 хил. лв., което е по 1,578947 лева (бруто) на една акция. Изплащането на дивидента ще започне в 60-дневен срок от датата на провеждане на общото събрание.

Между датата на отчета и датата на одобрението му за публикуване не са възникнали други събития, които изискват корекции и/или оповестяване.